

מילי דמלכא

שיחות ומאמרים שזכינו לשמוע מאת
כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

מאמר א'

מאמר שכן באדם

מאמר ב'

משכן שילה ועבודתה מקיים כלל ישראל בגלות

מאמר ג'

קדושת משכן שילה – ועומק גדלות
יום חמשה עשר באב

גליון מוגדל

יו"ל לקראת שבת פרשת ואתחנן - נחמו
ויום טוב חמשה עשר באב

ולרגל הנסיעה הרוממה למקום מושב משכן שילה
בראשות כבו"ק מרן אדמו"ר שליט"א
שבת נחמו תשפ"א לפ"ק

- אחים יקרים אחים לדעה -

הננו בזה בקריאה של חיבה לכל קוראינו ואנ"ש היקרים שיחי
שהיות ומלאכת הכתיבה, העריכה, וסידור הגליונות, שיהיו באופן נאה ויאה ומכובד עולים ממון הרבה,
וכדי להוציא את הגליון אנו צריכים את עזרת הציבור החפץ ורוצה בקיומו

אנו פנים לעזרת הציבור הושיטו ידכם והרימו את נדבת לבכם לתרום מתנה יפה ונכבדת

וההזדמנות נאותה לתרום לעילוי נשמת יקירכם אשר בוודאי תהא
לטובת נשמתם זכות הפצת דברי תורה האלו
וגם בעת שמחתכם תבוא הברכה לכם ולביתכם

והנצחתם תונצחו בתוך הקונטרסים לפרסם עושי מצוה

ובכן אלו הרוצים בהנצחה או החפצים לתרום עקב שמחה וכן מי ברצונם לתרום לעילוי נשמת

יפנו לר' מאיר גאדינגער הי"ו במס' 917-686-5892

או להתקשר ע"ד אימייל ל **toraskosov@gmail.com**

וזכות הגדול של זיכוי הרבים תעמוד לכם להתברך בכל מילי דמיטב

צדקת רבי מאיר בעל הנס - כולל קאסוב

געדעקט די הייליגע סגולה פאר
ליכט בענטשען און ביי אלע איידע
שמחות כמנהג אבותינו ורבותינו

**לשמוע דרשות, ושיעורים שונים מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
וכן למודעות ומאורעות שונות בקרב קהילתינו הק'
יש להתקשר לקו "קול קאסוב"**

במס' 917-686-5892-2004 או במס' 917-686-5892-2004 או במס' 917-686-5892-2004

כל הזכויות שמורות

להערות והארות או לקבל הגליון מדי שבוע בשבוע ע"י e-mail

יש לפנות להמערכת

במס' 917-686-5892

או אל **toraskosov@gmail.com**

נערך ונסדר ע"י:

ישר גראפיקס
347.528.6918

פרנס השבת

פרשת ואתחנן - נחמו

בצל הקודש בעיה"ק ירושלים תובב"א

ידידינו היקר שביקרים מאד נעלה

איש האשכולות העושה גדולות

מסור בלו"נ לכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בכל עת ועונה

מו"ה מרדכי איינהארן הי"ו

זכהו השי"ת לראות רב נחת דקדושה מתוך רב ברכות

ושובע שמחות ומתוך עושר ואושר שמחה והרחבת

הדעת וכט"ס

פרנס השיעור השבועי

ביום ד' בערב

ידידינו היקר שביקרים מאד נעלה

איש האשכולות העושה גדולות

מסור בלו"נ לכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בכל עת ועונה

מו"ה ישראל ניימאן הי"ו

זכהו השי"ת לראות רב נחת דקדושה מתוך רב ברכות ושובע שמחות ומ

תוך עושר ואושר שמחה והרחבת הדעת וכט"ס

קהל חסידי קאסוב

עיה"ק ירושלים תובב"א

בס"ד

הננו בזה להודיע לכל הקהל הקודש
שכל התפילות ועריכת השלחנות
בצל כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
שבת פר' דברים - חזון
יתקיימו בביהמ"ד וויזניץ
ברחוב אדוניה הכהן

שלחן הטהור ליל שבת: בשעה 11:15

שחרית: בשעה 9:30

מנחה ושיל"ס: בזמן הדלה"ג

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ימסור השיעור השבועי

שיחת חסידות בעניני דיומא

כמדי שבוע בשבוע

ביום ד' בערב - בשעה 10:00

בביהמ"ד הנ"ל

פרנס מילי דמלכא

גליון מוגדל

לרגל הנסיעה הרוממה למקום מושב משכן שילה
בראשות כבו"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ידידינו היקר שביקרים מאד נעלה
איש האשכולות העושה גדולות

מסור בלו"נ לכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
בכל עת ועונה

מו"ה יעקב גליק הי"ו

יזכהו השי"ת לראות רב נחת דקדושה מתוך רב ברכות
ושובע שמחות ומתוך עושר ואושר שמחה והרחבת
הדעת וכט"ס

פרנס הוצאת הנסיעות

בצל הקודש כ"ק אדמו"ר שליט"א

ידידינו היקר שביקרים מאד נעלה
איש האשכולות העושה גדולות

מסור בלו"נ לכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בכל עת ועונה

מו"ה ראובן חיים סאבעל הי"ו

יזכהו השי"ת לראות רב נחת דקדושה מתוך רב ברכות ושובע שמחות ומ
תוך עושר ואושר שמחה והרחבת הדעת וכט"ס

מאמר שכן באדם דברי התעוררת במקום מושב משכן שילה עקב תשע"ט

עולם, שכל מיני שפע הולכים דרך צינור זה למלכות הנקרא עולם, ואף על פי שנסתלק אחר כך המלכות והמקדש ממנו".

אמנם לכאור' ישנם אלו ששואלים דלכאור' הרי כתיב (תהלים, עח) 'ויטוש משכן שילה', וממילא מה הענין שמתאספים להתפלל כאן.

ובביאור הענין יש להקדים כלל גדול, כי כל מה שרואים מקום המקדש מחולל, הסיבה הוא דוקא עבור גדול קדושתה וכמו שאנו יודעים שזה לעומת זה עשה אלוקים, ובמקום שיש קדושה שם יש מקום לאחיות החיצונים, כמו שאנו רואים היום שדוקא בהר הבית במקום שהכה"ג נכנס לק"ק, יש שם הסתר כ"כ גדול עם הטומאה הגדולה השוכנת שם בעוה"ר, וכל זה הוא מפאת ריבוי הקדושה השורה שם.

והנה בזהר הק' (פ' ויגש, וו:) איתא "רבי אבא פתח ואמר, (תהלים מח, ג) יפה נוף משוש כל הארץ הר ציון ירכתי צפון קרית מלך רב, האי קרא רזא דמהימנותא איהו, יפה נוף, דא איהו יוסף הצדיק, דכתיב ביה

התאספנו כאן במקום שהיה כאן המשכן במשך שס"ט שנים, וכל בית ישראל התפללו תפילותיהם, הקריבו קרבנותיהם וזכו להשראת השכינה כאן במקום הזה, הכהנים והכהנים הגדולים ערכו כאן עבודתם בקודש, ומובן מאליו כמה תורה עבודה וקדושה יצא ממקום הלז. וקדושת המקום הזה היה גדול כ"כ וכמו שאמרו רז"ל (זבחים קיח:) דבמשכן שילה היו נאכלים בכל הרואה, וכמו שאנו רואין שהמקום הזה הוא במקום נמוך מסובב עם הרים מכל צדדים כך שהיה נראה למרחוק, ולכל מקומות אלו המשיך המשכן קדושתה הגדולה.

ובאמת מצינו עוד יותר במה שכתב השל"ה הק' בספרו הגדול

(דרוש 'צאן יוסף' פר' וישב פרק תורה אור) שמשכן שילה היתה הצינור שממנה הומשך הקדושה למקום המקדש, וז"ל "וכן לענין קדושת המקדש, הוקדם משכן שילה כחלק יוסף לבית עולמים, ואף שנחרב, מכל מקום פתח יוסף צינור הקדושה ואח"כ נשאר הקדושה בבית עולמים, כי יוסף הוא הצינור, כי הוא העמוד שהעולם עומד עליו, בסוד המידה שלו צדיק יסוד

מאמר שכן באדם

ערייות, ומתגבר במסירות נפש בל יתואר על הנסיונות הגדולים לבל יחלל חותמו קודש.

והאחרון הכביד נסיון הגדול אשר היה לו עם אשת פוטיפר, אשר ירדה לחייו ממש ומובא בחז"ל שמש"כ ויהי כדברה אליו יום ויום' היה כל יום ויום פיתוי ושידול אחר ואף התרתה בו באזהרות שאם לא ישמע לה היא תענה אותה בעינויים קשים ועוד, וכאשר באמת היה כפי שסיפרו לנו זאת חז"ל. והוא יוסף הצדיק אין לו אנה לברוח כי ביתו הוא בבית אדוניו ומה יעשה, והנסיון גדול מנשוא כי לא היה איש אשר ידע מזה, ולא היה צל של תקוה שיצא פעם מארץ מצרים ולעולם ישאר עבד, והיה מקום ליאוש מוחלט.

ובכל זאת התחזק למאוד במסי"ג נפלאה, ובזה זכה לעמוד איתן וחזק מולה ומול כל נסיונותיו, ועי"ז זכה 'צו א משונהדיגע חן', יפה נוף רוחנית. וכחו נטע בכל נשמת יהודי, וכמו שרואים בפועל שכל איש ישראל מאיר עליו חן מיוחד שבולט ביופיו, וכשיהיה בן ישראל בין אלפים גוים תיכף יהיה בולט היהודי בחן שלו, וכל זה בא כולו מצד קדושת יוסף.

ועיקר כח זה שיוכלו בני' להחזיק מעמד בקדושה ובטהרה, נמשך מכח קדושת יוסף במצרים, שכבחה קדושתו נטע בנו חיי עולם, ועוז לעמו יתן שיתאמץ כל אחד בכל

(בראשית לט, ו) ויהי יוסף יפה תאר ויפה מראה, משוש כל הארץ, איהו חדוה וחדוה לעילא ותתא, הר ציון ירבתי צפון, בנין דבחולקיה קאים משכנא דשילה".

והנה הגם שהיה יוסף יפה תואר ויפה מראה במובן הגשמי אבל עיקר החן והיופי שלו היתה מפאת גודל זהירותו בקדושה בהיותו בגודל ערות הארץ של מצרים. וכמו שאמרו רז"ל (זבחים ס) שלסיבה הזאת זכו בני ישראל שבמשכן שילה היה אוכלים קדשים בכל הרואה משא"כ בבית המקדש, וז"ל הגמ' "רבי אבהו אמר אמר קרא בן פרת יוסף בן פרת עלי עין עין שלא רצתה לזון וליהנות מדבר שאינו שלו תזכה ותאכל כמלא עיניה".

ולהמתבונן במצבו של יוסף בחור קטן לוקח מבית אביו יעקב אבינו, אשר היה לו לבר חכים ואשר מסר לו את תורתו שקיבל מאבותיו ומבית מדרשו של עבר, והוגלה ונמכר לעבד לארץ נכר מקום ערות הארץ כאחד העבדים השפלים והנבזים, היה בדד בארץ מצרים ארץ בני חם הארורים השטופים בזימה ומלאים טומאת כשפים, רחוק מאד מאביו אוהבו, אין רואה אותו ואין מרגיש בו, אלא הקב"ה. ועומד הוא יוסף הצדיק בן שבע עשרה שנה בשנות בחוריו זמן רתיחות הדמים, הוא לכדו מול עם כבד עון זרע מרעים ארץ מלאה מטונפת בגלוי

מאמר שכן באדם

ג

כוחות נפשו להיות קדוש וטהור, וכמבואר כל זאת בספרי רבותינו הק"א ודייקא לסיבה הזאת הוצרך יוסף לעבור כ"כ דברים קשים ונסיגות עצומים, ואכן זכה לאחמ"כ אשר שכן משכן שילה דוקא בחלקן של יוסף. ובזה זכו כנסת ישראל הבאים כהמשך לגלות מצרים.

א. וז"ל השל"ה הק' (שם) "ויוסף היה רושם לישראל, ולולא יוסף אזי חס ושלוש עדיין אנחנו היינו משועבדים, ויוסף פתח זה הפתח כי רב גובריה, והקדוש ברוך הוא שלח רפואה קודם למכה, דהיינו שלח את יוסף קודם השיעבוד של ישראל, ולאחר השיעבוד יצאו ביד רמה, ואז נעשו ישראל לעם מיוחד, ובחר השם יתברך בהם לעם עד שצלחו למלוכה. כי מלך באמת הוא דוד מלכנו משבט יהודה, ואילו לא הקדים מלכות יוסף במצרים לא היה מעולם מלוכת יהודה, כי לא היו ישראל לעם חס ושלוש".

וע"ע בבאר מים חיים (פר' בלק), "והענין הוא, על פי הנודע לחכמי לב שמה שסיבב שמו הגדול והנורא יתברך בנסיון יוסף באשת פוטיפר, הכל היה בכדי לישר דרך לפני בני ישראל שלא ישקעו ולא יטמאו ח"ו בטומאת מצרים עד שלא יהיו יכולין לצאת משם לעולם. וכמאמרינו בהגדת לילי פסחים ואלו לא הוציא הקב"ה את אבותינו ממצרים הרי אנו ובנינו וכו', כי עיקר צאת ישראל מן הגלות הוא יציאת נשמותיהם מן הקליפות שהאומות נאחזין בהם, וכשישראל זוכים במעשיהם ומוציאין את הנשמות מן הקליפות אז ממילא יצאו גופיהם מן גופות האומות. ואין דרך אחר ביציאה מהגלות כי אם באופן זה, כי כל עיקר שיעבוד ישראל תחת האומות הוא עבור שיעבוד נשמותיהם תחת יד הקליפות חיות האומות, ובכל מדינה ומדינה מקום שנשמות ישראל האלה הדרים שם, משועבדים תחת הקליפות הללו חיות האומות השוכנים שם, אז ממילא גם הגופים הללו משועבדים תחת הגופים האלה ורודים בהם כרצונם. וכשישראל זוכים להוציא נשמותיהם מן הקליפות, ממילא יצאו גם הגופים מגופי האומות. והנה ישראל במצרים על ידי העיני הקשה זכו להוציא נשמותיהם מן הקליפות. ואולם אם היו ח"ו נכשלים שם בעריות ובבעילות בת אל נכר, אז לא היה אפשר להוציאם משם בשום אופן כי היו נופלין לתוך עמקי הקליפות עד שאלו תחתית. ואך פלא והפלא היה שם ששים רבוא ישראל הם ונשיהם כולם נשמרו ונגדרו בדבר הזה ולא נכשל אחד מהם. הגם שלא היה להם אז התורה כלל והיה ביניהם עובדי עבודה זרה, מכל מקום בזה נגדרו ונשמרו, ובזכות זה יצאו ממצרים כמאמר חז"ל (ויקרא רבה שם). ואמנם זה שישראל זכו לזה להיות נשמרים רד"ו שנה מתאווה קשה הזו ובפרט במצרים ששם תוקף הקליפה הזו שעל כן נקרא ערות הארץ, ועל כן היו המצרים שטופי זמה למאוד, הכל נמשך מכבישת הדרך שכבשו אבותינו במצרים בזכות נסיון יוסף שלא שמע אל אשת פוטיפר נגדרו ישראל בזכותו".

מאמר שכן באדם

אויבי כי שמחתי בישועתך'. וביאר הגר"א שזה קאי על יוסף שזכה לגאול מכל צרותיו ברגע ששם מבטחו בה', וזל"ק "שמחתי בישועתך. זה יוסף וכו' שלא הי' סיבה להוצאתו ע"י אדם, וכשבטח על שר המשקים נוסף לו יגון ב' שנים (מדרש רבה, בראשית, פט), וכאשר תלה עיניו על השי"ת [וכמוש"כ שם במדרש 'אשרי הגבר אשר שם ד' מבטחו, זה יוסף] אז נגאל פתאום בנפלאות ד' על ידי חלומות פרעה, וידעו הכל כי הש"י ב"ה הי' בעזרו ולא אדם, וזהו בישועתך ולא בישועת אדם". וכמו שפי' ה'ספורנו' שם (בראשית, מא, יד) שישועת יוסף היה בא ברנע ששם מבטחו אך ורק בה', וכן הוא בכל איש ישראל, וכמוש"כ "בל תשועת ה' שנעשית כמו רנע כאמרו (ישעי' נו, א) 'כי קרובה ישועתי לבא' וכאמרו (תהלים, פא, יד) 'לו עמי שומע לי' [וכתיב אח"כ 'כמעט אויביהם אכניע ועל צריהם אשיב ידי'] וכך היה ענין מצרים כאמרו 'כי גורשו ממצרים' כאמרם ז"ל שלא הספיק בצקן של אבותינו להחמיץ וכו'. וכן אמר לעשות לעתיד כאמרו 'ופתאום יבא אל היכלו האדון'".

שהכלל הוא שכל הישועות באים בבחי' רגע, כי ברנע אחד בא ישועת ה' וכדאיתא שישועת ה' כהרף עין, ונצרכה רק שהאדם ישליך עצמו לגמרי על הקב"ה, ובאותו רגע שהאדם אוהו עצמו בהקב"ה, ושם כל

להיות מובדל ומופרש משאר האומות, אשר הגם שאומות העולם טובעים במים הזדונים של שפלות ודברים פחותים ובהמיים, אין זה מנת חלקם של ישראל קדושים אשר מתאמצים להיות קדושים וטהורים באורח חיים של מעלה.

*

וזה הוא היופי של כלל ישראל גם במשך זמן הגלות, שמחזיקים מעמד בכח הקדושה גם בימי הגלות, אשר מכח קדושה זו שהשתיל בנו יוסף הצדיק נבנה משכן שילה. ואם כן הם פני הדברים, הרי באמת עכשיו לכאור' היה צריכים לראות היופי כאן למאוד, אבל כשבאים למשכן שילה אין מוצאים כלום רק כולו חרוב.

ולביאור הענין יש להתבונן בירושה הגדולה שנשאר לנו ממקום זה, והוא מה שלומדים כל עיני והל' תפלה מתפלת חנה שנאמרה במקום הזה.

והנה יש חיבור מהגר"א ז"ל שהולך ומבאר כל תפילת חנה, לציין כי כל התפילות וישועות בני ישראל מכל הדורות הכל בנוי ונכלל בתפלת חנה.

וכדאי להזכיר דיבור אחד שביאר הגר"א במה שאמרה חנה 'שמחתי בישועתך' כמו שכתב (שמואל א - ב, א) 'ותתפלל חנה ותאמר עלץ לבי בה' רמה קרני בה' רחב פי על

ולא יעבור כל מה שעבר, אבל אם היו הדברים כן מעולם לא היה נעשה הוא 'הצדיק יסוד עולם', ולתכלית זה היה צריך לעבור במקומות שפלים ונבזים, ולהתנסה בנסיונות ויסורים, כדי שדוקא מתוך מצבו בחשכות גדול, יעמיד על האמת ויתקשר בהקב"ה באמונה תמימה, ויבין את דרכי השי"ת שעמוק עמוק הוא והכל לטובה.

ואכן ככל שהבין נקודה זו יותר ויותר, נתגדל אצלו ה'חן' שלו, עד שאפילו פרעה שהיה גוי, לא היה יכול לעצור את עצמו ואמר (בראשית מא, לה-לט) 'הנמצא כזה איש אשר רוח אלקים בו וגוי' אין נכון וחכם כמוך', שהתפעל ממנו כל כך באומרו שדבר כזה, חן כזה, טרם ראיתי, שהיה בו 'אזא השפעה אזא הייליגקייט' עד שכולם הכירו בו שלמציאות כזה אין זוכים אלא בדרך פלא.

והנה מציינו ענין זה ג"כ במשיח בן יוסף שעליו נאמר שיהרג במלחמת גוג ומגוג, אבל גם על זה הזמן כתוב (ישעיהו, כו, כ-כא) 'חבו כמעט רנע עד יעבור זעם כי הנה ה' יצא ממקומו לפקד עון ישב הארץ עליו וגלתה הארץ את דמיה ולא תכסה עוד על הרוגיה' (ומבואר במפרשי המקרא שזה קאי על מלחמת גוג ומגוג). דהיינו שאם יש מציאות של 'רגע' אזי ניצול יוסף ומשיחו. ומה הוא הרגע הזאת, זה הוא חברקת האור שמתגלה פתאום אצל האדם

מבטחו בהשי"ת, אזי תיכף בא הישועה. ויש להוסיף במש"כ 'שמחתי בישועתך', שהענין הוא שהשי"ת גילה לנו שאם יש בכך גם 'שמחה' בתוך המצב שאתה עומד, הרי אין זה רק מתוך בטחון השלימה, א"כ כבר עכשיו עומד הכן הישועה.

ואם אמר יאמר האדם האם אין לי אמונה, האם אין לי בטחון, ובכל זאת לא נושעתי. אבל ידע האדם שאין זה כ"כ פשוט כי צריך להתעמק מאוד אם גם תוך מצבו העמוק הוא ג"כ בוטח בה' באמת, הן אמת כי יש בנ"א שהמזל מאיר פנים להם, ובהם הדבר קל יותר, [וע"ד שאמר פעם הרה"ק ר' דוד מסקווירא זי"ע בדרך צחות 'בטחון איז גוט ווען מען האט א קערבעל און טאש, ווען נישט איז שוין דאס א שווערע מעשה'] אבל באמת אין זה דבר השוה וקל לרוב רובם של בני אדם.

הן אמת שיש כמה בני אדם שהולך אצלם הכל 'כשורה', ואין להם שום חסרונות גדולות וצער, וזה מכבשונו של עולם בחשבונותיו של הקב"ה, וכן יעזור ה' גם להלאה לכל אחד מהם, אבל רוב בני אדם אינם במצב הזאת ומן השמים מנסים אותם בנסיונות, וכדוגמת יוסף הצדיק שהיה נע ונד בצרות גדולות ונסיונות קשות. ותכלית הנסיונות היה שהקב"ה רצה שיתגלה בו 'חן חוק', והקב"ה היה יכול לעשות שישאר אצל יעקב אבינו וילמד תורה אצלו

מאמר שכן באדם

לעשות כך, ועל כולם גם גער בה עלי
הכהן – יואו גיי איך, ומתוך
מצוקתה יצאה תפלתה מקיר לבה,
ואמרה להשי"ת 'איך האב נאר דיר',
רק אתה יכול לעזור לי, ואותה
התחזקות של זמן רגע [אפי' שבשאר
זמנים אין לו זו הכח] זהו שממשיך
הישועה.²

והנה זהו היופי של כלל ישראל, כמו
שזכה יוסף ליופי מיוחד ע"י
התחזקות האמונה שלו, בידעו כי אין
לו אלא ה' אלוקיו, כמו כן כל אחד
מישראל זוכה לחן ויופי זה כאשר

ברגע כמימרא, אף שברוב הזמנים אין
דעתו מיושבת עליו, אבל יש זמנים
שמאירים לו מלמעלה ונותנים לו הכח
להתחזק בין רגע כמימרא, להתאחד
עם השי"ת, וכשמאיר לו נקודה זאת,
אז ישליך האדם מעליו כל חשבונותיו
הרבות, יצועק ואומר רבש"ע אין לי
כלום, אין לי שום מהלך, כבר נסיתי
בחכמתי לעשות כך ולעשות כך, ואני
מכיר ויודע שאין לי רק דבר אחד
'איך האב נאר דיר רבש"ע'.

ובאופן זה התפלל חנה ואמרה כבר
נסיתי לעשות כך ונסיתי

ב. וכדאי לציין בזה דברים הנפלאים למאוד שכתב האור המאיר בפרשה זו (פרשת
עקב) לפרש הפסוק 'לא יהי' בך עקר ועקרה ובבהמך', כי **להתפלל לפתוח פה
עקרות, צריך להיות צדיק הבוטח ומאמין כין אין כזה דבר עקרה בעולם**, וזהו
'לא יהיה לך' במחשבתך בפנימיותך ענין של 'עקר ועקרה'. [וי"ל שזה הסגולה
שבמקום המשכן שילה שאף כל אדם יכול לזכות לזה].

וז"ל "ברוך תהיה מכל העמים לא יהיה בך עקר ועקרה (דברים ז, יד), [בכאן בא
הכתוב להפליג מעלות עם קדוש, בהיות מטיבים לכת בדרכי יושר, תועלתם
גדולה, הגם שנתערבו בגוים אשר לא זרו מתאות לבם, וכללות מעשיהם
המכוערים וכדומה ממדות המגונות והטמאות, לא יזיק לכם, ולא יגיע מזה שום
דבר מכוער, ואדרבה מהם ובהם, תקחו כל טוב המלובש בקומת הסטרא אחרא,
להעלות למרום שבתם, ולזה רומז הכתוב ברוך, כנוי לכללות הטוב המלובש
בהם, תהיה, משמעו לשון הוי"ה, שתהווה כללות הברכה אשר בקרב כל העמים,
ותעלותם למקום שבתם אשר היה שם אהלם מתחלה, ונודע מה דאיתא בזוהר
(ח"ב קס"ב א), איהו ברוך ואיהי ברכה, ואפילו מכל העמים, כחך יפה בפה לחבר
וליחד ברכה בברוך, וזהו שמבטיחם הכתוב לעם הקדוש, אל תרע עיניכם
בנתערבים בגוים, כי ברוך תהיה אפילו מכל העמים].

ובא הכתוב באזהרה לצדיק, לא יהיה בך עקר ועקרה, **בך דייקא**, והכונה, אתה
תמצא רבים הם המדמים בנפשם, **שגם להם שם בין הגדולים, להתפלל ולהתחנן
עבור צרכי ישראל המרובים**, ולפעמים מנשאים את נפשם לומר אלכה לי אל
הגדולים, כמוהם כמוני, **להתפלל עבור חשוכי בנים בזרע של קיימא**, כלל זה
ינוח בידו, ואל ימוט מנגד עיניו, להיות אמונה תקוע וחרושה על לוח לבו, שהוא

יתברך למעלה מכל העולמות והמערכות והמזלות, ובתבונה משנה עתים ומחליף את הזמנים, ומסדר הכוכבים כרצונו וחפצו, להפך טבע הבריאה, ולנהוג פרטי עובדותיו בבית ובחוץ, הכל על פי האמונה שלימה התקוע בקרבו, לבלתי עשות היפך האמונה, ובזה נאות לו להרים ראש, ליקום קדם מלכא בתפלה ותחנונים, ועקימת שפתיו עושה רושם, ונרצה לפניו יתברך למלאות שאלתו.

והנביא רומז ברוח קדשו (יחזקאל מז, יב) מימיו מן המקדש המה יוצאים, והיו פריו למאכל ועלהו לתרופה, ורבו הדעות בגמרא (סנהדרין ק, א) **חד אמר להתיר פה עקרות, וחד אמר להתיר פה אלמים**, והכוונה, להורות שנתמעט לבות בני אדם, ואבדה אמונה מבני אדם, זאת הגורמת שאין תפלתם עושה רושם, להתיר פה עקרות ופה אלמים, כי אם אחד בעיר ושנים ממשפחה, בהשתדלות רב בתורה ותפלה ומעשה הצדקה, לא כן לעתיד שתתרבה ההשגה, ולבם יהיה רחב כפתחו של אולם, שהקדוש ברוך הוא כל יכול, ואין מעצור להושיע, כי הבורא מנהיג ומשגיח בכל עת ורגע, ומשדד המערכות כרצונו, ומעלה את עמו ישראל למעלה מכוכבים והמזלות, והמה בעצמם כחם יפה גם כן לעומת אמונתם השלימה בהבורא ברוך הוא, להגביה את עצמו למעלה מהטבע, ואזי אפילו שיחת חולין שלהם, זך ובהיר כל כך, עד שיוכלון לפעול פעולות גדולות, מה שאנו צריכין עתה לפעול על ידי תורה ותפלה, ותורה ותפלה שלעתיד, תהיה רק לעשות יחודים וזווגים עליונים, עין לא ראתה, שאין אתנו יודע עד מה, להשיגן עתה במיעוט הכרתינו.

ולזה רומז הנביא הלכתא למשיחא, מימיו מן המקדש המה יוצאים, מוסב על עתיד, מים כנוי לשכלים היוצאים מקודש עליון, ותתרבה ההשגה כל כך, והיה פריו למאכל, כלומר פרי מעללם מתורה ותפלה, שהיא עיקר הפרי, לא תהיה רק לצורך גבוה למאכל, לשון יחוד, כמו (משלי ל, כ) אכלה ומחתה פיה, שלשון אכילה מתייחס ללשון זווג, ועיקר פרי התורה ותפלה, רק ליחודים וזיוגים מאורות עליונים, כאשר עלה ברצונו הקדום בכוונות הבריאה, ועלהו לא יבול אפילו שיחת חולין של תלמידי חכמים, כמאמרם ז"ל (סוכה כא, ב) ועלהו לא יבול (תהלים א, ג), אפילו שיחת חולין של תלמידי חכמים צריכין לימוד, ורומז הכתוב ועלהו לתרופה, ירצה אפילו שיחתן של חולין, יהיו זכים ובהירים להתיר עמהם פה עקרות ופה אלמים, והכל בעבור גודל האמונה והשגה שהקדוש ברוך הוא כל יכול, לשלול מי שאין אמונתו שלימה לדעת זאת בעצמו, ומעשיו מוכיחים על פנימיות מחשבתו, והאמונה התקוע בקרבו.

מול דברינו הנאמרים, בא הכתוב באזהרה, **אם יעלה על רוחך להתפלל עבור חשוכי בנים, צריך לזה תנאי הקודם למעשה, לא יהיה בך עקר ועקרה, בך דייקא, בסוד פנימיות מחשבתך תהיה האמונה גדולה וחזקה כל כך, כאלו אין עקר ועקרה בעולם**, כי אם הקדוש ברוך הוא כל יכול, לשדד המערכות ולהתיר פה עקרות ופה אלמים, בהרף עין ברגע כמימרא, וזהו לא יהיה בך עקר ועקרה,

מאמר שכן באדם

'שוכן' בפנימיות האדם ותלוי בידו, וזה הענין שבפועל כשבאים לכאן אין מוצאים מאומה, ובוודאי שהמקום הוא מקום קדוש, ואם הקב"ה השרה שכינתו כאן כ"כ שנים, אזי וודאי שקדושתו עדיין שורה כאן כי קדושה נצחיית הוא, ומה שבפועל אין מוצאים כאן קדושה בגלוי, דבר זה מורה לנו שבחינת הקדושה של משכן שילה שוכן בתוך לבו של אדם, שביד האדם מיט דיין קדושת יוסף אתה יכול לגלות בחינת הקדושה של המקום, וביד כל אדם בחירתו אם לגלות קדושת יוסף או לא ח"ו, ולסיבה הלו יטש משכל שילה דייקא

מדבק עצמו בהקב"ה באופן זה, כשמשליך כל יהבו וכל צרותיו על השי"ת, ומה יפו פעמיו' שהוא פעימת לבם של כל ישראל להקב"ה, גם כאשר הם בשפל המצב בבחינת 'חמוקי ירכיך' בסתר המדריגות, ודבר זה יוצא מתוך תפלה הנאמרה במקום הזה, יפה נוף משוש כל הארץ, כי כל היופי והפאר של ישראל הוא להיות דבוק בה'.

*

ובזה יש לפרש המשך הפסוק, כי הן אמת הוא ש'ויטש משכן שילה' אבל אהל 'שכן באדם', שכל היופי

בן דייקא, ולא כל מי שרוצה ליטול את השם יבא ויטול, לומר שאין בו עקר ועקרה, כי פעלו סותרים את דבורו, אם האמת אתו, כאשר מדמה בנפשו שנאמנה את אל רוחו, בודאי לא עשה מעשהו זר נכריה עבודתו, ורודף הוא יומם ולילה להשיג מחוז חפצו, ולא כן דרכו של תלמיד חכמים, כי אם ביראת אלהים כל היום.

ועל פי הדברים האלה בארתי מה שאמר הנביא (מלאכי ג, כ), ורמז גם כן לעתיד, זורחה לכם יראי שמי, שמש צדקה ומרפא בכנפיה, הוא הדבר אשר דברתי, וזרחה לכם אישים המשכילים שנאמנה את אל רוחם, ויראתם על פניהם תמיד, יראת הרוממות ולא יראת עצמם, עבור חסרון הגשמי, וזה נרמז במלת יראי שמי, דייקא, על דרך הכתוב (מלאכי ב, ה) מפני שמי ניחת הוא, וכל עצמם ומגמתם, לחבר וליחד שמש כנוי לקודשא בריך הוא (זוה"ק ח"ג יב, א), וצדקה כנוי לשכינה (תיקו"ז תי' כא נח, ב), ועתה תחזה תועלתם הנשגבה ומעולה, שזוכין לזריחת מאורות עליונים, להשכיל ולדעת אמייתית יחודים בתורה ותפלה ועשות מצותן, ועוד זאת מעלה מובחרת ומעולה, ומרפא בכנפיה, בהצטרם לפעמים לשאול עבור רפואה וכדומה, תהא להם זאת בנקל, עם שיחת חולין יגרמו כל צרכם המרובים, וזהו שהבטיח להם מה שתהא באחרית הימים, וגם עתה בהטיבו את דרכיהם באמת ונכונה, תזכו לבהירות כזה, ומרפא בכנפיה, כלומר אפילו בבחינת הכנפים של תורה ותפלה, משם תוכלו לפעול רפואה בעולם, בעשות מעשה המצות ותורה ותפלה בעצם, אינו כי אם לחבר ולייחד שמש וצדקה, ודו"ק.

שמו"ע בחינת 'חיבוק נישוק זיווג', שבתפלה נעשה האדם דבוק באורו של הקב"ה וממשיך עליו קדושה מלמעלה, וזה הוא הכח של אדם, 'שכן באדם' שכ"ן בגימ' ש"ע נהורין (ע"ד הידוע בפסוק - הפורס סוכות ר"ת ס"ה כמנין אדנ"י שלום עלינו ר"ת ש"ע נהורין), דע"י תפילתו ובטחוננו בה' יכול האדם להמשיך השראת השכינה שיאיר עליו בכל ש"ע נהורין, עד שיבריח ממנו כל החשכות והחיצונים, ואז מאיר אצלו שוב כל האור של משכן שילה.

ואם זה תלוי באדם, הרי העיקר בזה הוא בסוד קדושת יוסף 'וואס די גאנצע מציאות פון די וועלט היינט שלעפט די מענטש אין די בלאטע און שמוץ רח"ל', וע"ז צריך האדם להתחזק ויעמוד איתן בקדושתו מול כל הני רוחות נושבות בכח קדושת יוסף.

ואיתא בגמ' שבעת חורבן משכן שילה היו בוכים, הגם שהעיקר הוא הבית המקדש, אבל עוד היה חן מיוחד במשכן שילה, אשר הוא בחינת החן של יוסף הצדיק וכח קדושתו.

ומכל התפילות אינם לומדים הלי' תפילה כי אם מתפלת חנה, כי זו עיקר החן תפלה היוצא מקירות הלב, כשאדם עובר צער ויגון ע"ד יוסף שעבר עליו מה שעבר. ותפלה כזו פעל עד סוף כל הדורות, כל

בכדי שלא יהיה ביד הסט"א להתאחז בקדושה זו (וכנ"ל שזה לעומת זה עשה אלקים) והכל תלוי ביד האדם בכח מעשיו, שהעיקר הוא שכ"ן באדם עצמו.

ויש לרמוז 'שכ"ן בגימ' ש"ע, היינו אחרי שעבר שס"ט שנה שהשי"ת האיר את שכינתו כאן, אזי מכאן ואילך, משנת שכ"ן, הכל תלוי בך, בעבודת האדם עצמו, ויוכל האדם להתבונן שבמקום כזה שכ"כ שנים הרבה התאחד הקב"ה עם כנסת ישראל, והכה"ג התדבק עצמו בהקב"ה כאן במשכן כילה, וודאי שנשאר כח זה למי שמוכן לקבלו. וזה הוא החלק של משיח בן יוסף, ובזה תלוי כל ההכנה של כלל ישראל שיהיו מוכנים לקבל פני משיח בן דוד (ע"ד שעבודתו של יוסף מכן הדרך למשיח בן דוד).

ואכן אדם בר דעת לוקח את תפלת חנה, ויודע שכל תפלה תפלת נצחי, כמו שמצינו אצל תפילת חנה, ואף שהאדם עצמו עובר גלות מצרים פרטי כדוגמת יוסף הצדיק, הרי מן הכל יכול לצאת מצרה לרווחה ע"י עומק הלימוד מתפלת חנה, וכמו שכי' הגר"א שכל הגאולות והישועות עד סוף כל הדורות, וגם כל הלי' תפלה, הכל מונח בה.

והרי תפלה אין זה רק בקשה גרידא, כי עיקר התפלה הוא דביקות בהקב"ה, וכדאיתא שיש בכל תפלת

חבירו, שכל אחד זאל ווערן אויפגעראכטן בכל מה שצריכין, ובפרט בעת שמתפללים במקום הזה תפלת חנה, שכל התפלות בנוי על יסוד תפלה זו.

ויתחזק כל אחד, ולא ישמע להיצר המעורר 'בעונה פסולה' לומר למה תפלתי יחשב, אלא יודע ויחזור על מה שכתב ב'תולדות יעקב יוסף' שבוע זו (פ' עקב) שהקב"ה ממתין בין המשפתיים לנשק כל תפלה שיוצא מכל בן ישראל באשר הוא. וכוודאי שכל אחד יש לו כח להמשיך הישועה, ולא על דעתנו אנו באים, וכמו ששמעתי עכשיו מהרה"ח המשב"ק של מרן האמרי חיים ז"ל ר' מנחם אליעזר [מאזעס] שליט"א, אשר כבר הרבי האמרי חיים ז"ל בא לכאן לפעול ישועה, וזה הוא חיזוק גדול לנו כי לא על דעתנו אנו באים אלא על דעת רבותינו הק'. וכל אחד יזהר שלא יפול בפח עונה הפסולה, ויתפללו על כל מי שישנו פה ומי שאיננו פה, זאל יעדער האבן לעכטיגע שטובער', נאמנים לה' ולתורתו, והכל תלוי ברגע אחד של דביקות ובטחון והתחזקות בהשי"ת, וימלא ה' כל משאלות לבנו לטובה, כנאמר בחנה ויהי לתקפות הימים ותהר חנה ותלד בן ותקרא את שמו שמואל כי מה' שאלתיו, כמו כן יפקד כל אחד ואחד, כי מה' שאלתיו מקירות לבנו אכיה"ר.

הסגולות והישועות שנתעורר, בפרט בנין ביהמ"ק הוא ג"כ בכח זה, והרי גם ציון בגימ' יוס"ף, הגם שעיקר ציון הוא שם במקום המקדש, אבל יש גאולת הכלל וגאולת הפרט, היוצא ממקום זה דוקא.

ובאמת אנו מאמינים כי קרובה הישועה לבא, ולא נשאר בגלות לזמן רב יותר, אבל 'חבו כמעט רגע', אנו צריכים לחכות על הרגע, כי עוד מעט ויבא האדון להיכלו כי הישועה הוא רק 'רגע אוועק'.

וע"ז צריכים להתפלל בכל יום שלא יחרב זה השארת משכן שילה אשר נטוע בנו, והכל תלוי ברגע - רג"ע ר"ת ראשית גוים עמלק, אשר רוצים לקרר אותנו מהאמונה להאמין בישועה הבא ברגע באופן ניסיי, אבל חנה האמינה ושם בטחונה רק בה' ולזה נענה בתפילה תיכף. ואין אנו רוצים לעשות סתם מקום לישועות, והגם שכמה בני אדם נוושע בישועות גדולות כאן, כי לא זה דרכינו, אבל בכלליות ידע כל אחד אשר רואים כאן פלאות.

אבל עדיין יש כמה וכמה אשר עדיין מחכים לישועת ה' כהרף עין, להוושע בזרע של קיימא, והרי בהעדר הבנים יש בזה ענין של מיתה רח"ל, כי מי שאין לו בנים הוא כבחי' מיתה, אבל ברגע אחד יכול הכל להשתנות לטובה והישועה קרובה לבא וצדקת ה' להגלות, והעיקר להתפלל בעד

משכן שילה ועבודתה מקיים כלל ישראל בגלות והוא הכנה וצינור לימות משיח בן דוד

מליאה בעומק כונת דבריו הק', ובהבטה הנכונה הנצרכה לנו בזה הענין (ואף שיש להאריך בביאור הענינים, מ"מ לא עת להאריך עכשיו, ונביא רק קצתו של הענין על קצה המזלג, בבחי' תן לחכם ויחכם עוד).

והנה לקמן באותו דרוש, כתב "אקדים מאמר רז"ל (ע"ז ח), 'שור שהקריב אדם הראשון קרן אחת היה במצחו' וכו', וסוד הדבר, כי אדם היה ראוי להיות כתנות אור, ואפילו עקבו היה מכהה גלגל חמה, ואם לא חטא היה קרן אור פניו², והאור נקרא קרן, כמו שנאמר 'קרנים מידו לו' (חבקוק ג, ד), וכשחטא אדם ונתלבש בכתנות עור, והוא עפר מן האדמה, ונעשה חומר כלי חרס, הרי ירד מקרן, דהיינו קירון, לחרס שהוא פך, וקריאת שם 'אדם' מתחילה היה מורה על

השל"ה הק' כתב בספרו הגדול (דרוש 'צאן יוסף' פר' וישב פרק תורה אור) בענין משכן שילה, וז"ל "וכן לענין קדושת המקדש, הוקרם משכן שילה בחלק יוסף לבית עולמים, ואף שנחרב, מכל מקום פתח יוסף צינור הקדושה ואח"כ נשאר הקדושה בבית עולמים, כי יוסף הוא הצינור, כי הוא העמוד שהעולם עומד עליו, בסוד המידה שלו צדיק יסוד עולם, שכל מיני שפע הולכים דרך צינור זה למלכות הנקרא עולם, ואף על פי שנסתלק אחר כך המלכות והמקדש ממנו. והוא כענין (ברכות יז): 'כל העולם ניזון בשביל חנינא בני וחנינא בני די לו בקב חרובין מערב שבת לערב שבת'".

וכדאי לבאר את דבריו נעמוד קצת לבאר עוד מדבריו ז"ל בדרוש ההוא ויבוא עי"ז להבנה

ג. ראה שפע טל (חלק טל שער ד פ"ו), "ובזה יובן ג"כ מה שארז"ל עקבו של אדם הראשון היה מכהה עין גלגל חמה, והענין כי להיות שנשמתו של אדם הראשון ממקום קדוש יתהלך מעצמותו של הקב"ה כביכול, כענין שנאמר ויפח באפיו נשמת חיים, וכל הנופח מעצמותו הוא נופח, מצד זה היה עקבו, רוצה לומר חמרו, כל כך זך וצח עד שהיה מכהה גלגל עינו של חמה, כי לפי ערך זכות וצחות נשמתו היה זכות חמרו. וזהו סוד קירון עור פני משה שלא היו יכולים להביט בו לגודל קירון אורו שקבל בהר סיני".

יב משכן שילה ועבודתה מקיים כלל ישראל בגלות

קרן שבשור דאדה"ר מורה שיש
לו עדיין נקודת חיים נצחיים

ויש לומר ביאור דבריו הק' בתוספת
נוסף, בהקדם מה שמצינו בחז"ל
ש'קרן' מורה על דבר הקיים לנצח,
וכמו שביארו חז"ל (כריתות ו) החילוק
בין מלכותו של שאול שלא נתקיימה
למלכותו של דוד שנתקיימה, כי דוד
ושלמה שנמשחו בקרן נמשכה
מלכותם, שאול ויהוא שנמשחו מן
הפך לא נמשכה מלכותם.

ובביאור החילוק בין פך – המורה
על גדלות הנפסקת, לקרן –

אדמה לעליון, ואחר כך השם מורה
על 'אדמה', עפר מן האדמה^ד (בראשית
ב, ז), והוא פך כלי חרס. וכשהיה
במעלתו היה הוא בעצמו קרבן לה,
בסוד 'אדם כי יקריב מכם' (ויקרא א, ב),
כמו נשמות הצדיקים לאחר מותם.^ה
וירד ממדריגת אדם לשור, כי 'אדם
ביקר בל ילין נמשל כבהמות נדמו'
(תהלים מט, כא), וראה שיהיה לו קצת
מדוגמת קרן, אבל במדריגה תחתונה,
כי נמשל כבהמה, וזהו סוד שור
שהקריב אדם הראשון קרן אחת היה
לו במצחו".

ד. ביאור הדברים ראה שלה"ק (בהקדמה לתולדות אדם), "אם דבוק הוא למעלה ומתדמה
לו יתברך לילך בדרכיו, נקרא שמו בעצם 'אדם', מלשון 'אדמה לעליון' (ישעיה יד,
יד), ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם' (יחזקאל א, כו), ואם הוא מפריד את
עצמו מהדבקות, אז נקרא 'אדם' על שם האדמה אשר לקח ממנה, ועפר הוא
ולעפר ישוב (עפ"י בראשית ג, יט). אמנם שם 'אדם' המורה על 'אדמה לעליון' זהו
עיקר התכלית".

וכן הוא בדרושי הצל"ח (דרוש כה), "האדם נקרא אדם לשני בחינות, האחת מצד
רוממותו וחשיבותו מצד נשמתו, כי היא חצובה מתחת כסא כבודו, ועל הכסא
דמות כמראה אדם, ולכן נקרא האדם אשר נשמתו משם חצובה בשם זה אדם,
אדמה לעליון כביכול, הצדיקים מדמים הצורה ליוצרה, והבחינה השנית נקרא
אדם מצד שפלת חומרו, כי לוקח מן האדמה ונקרא על שם האדמה אשר
לוקח".

ה. וכמ"ש השל"ה (מסכת תענית פרק אור) וז"ל, "כי כמו שיש למטה כהן גדול - אהרן,
כן למעלה כהן גדול, הוא מיכאל, המקריב נשמתם של צדיקים במזבח שלמעלה,
כנרמז בפסוק (ויקרא ט, ד) 'כי היום ה' נרא"ה אליכם', הם אותיות אהרן, מיכאל.
וכמו שיש במקדש שלמטה שתי מזבחות, חיצון ופנימי, כן למעלה". וכן הוא בפני
הראב"ד לספר 'צירה' (פ"ד מ"ג), "אמרו רז"ל (מדרש תהילים מזמור ל) מכון לשבתך
פעלת ה' (שמות טו, יז), שבית המקדש של מטה מכון כנגד בית המקדש של
מעלה. ואמרו רז"ל (מנחות דף קי. תוד"ה ומיכאל) בבית המקדש מיכאל כהן גדול
בשמים ומקריב נפשותיהן של צדיקים, והבן זה בסוד אדם כי יקריב מכם קרבן
לה, מכם ממש".

משכן שילה ועבודתה מקיים כלל ישראל בגלות י

מציאות שאינה ניצחית שהוא נמצא עכשיו בה.

נקודת החיים היא בכח שמירת הברית

ובהסבר הדברים י"ל, דהנה שורש הפגם שנעשה ע"י החטא הוא, שמעשה יוכל להיות האדם דבוק בתאוות הבלי עוה"ז, כי כל זמן שלא חטא לא היה דבוק אלא בחיים נצחיים ובהקב"ה שהוא נצחי, וזה היה כל תאוותו של האדם, וכלשון חז"ל (במדבר רבה ג, א) "מה תמרה זו יש לה תאוה כך צדיקים יש להם תאוה, מה תאותם, הקדוש ברוך הוא, שנאמר (ישע"י כו, ט) נפשי אויתך בלילה". אבל לאחר שחטא יש לו מקום לטעות ולהחליף את חיותו ודבקותו בהשי"ת, ולהתדבק בתאוות עוה"ז הרגועים והחולפים.

וע"כ השאיר לו השי"ת דרך להגיע לענין של נצחיות אף בתוך המצב של מיתה, והוא ע"י שמירת הברית. כי הנה ענין ה'ברית' מורה על דבר נצחי שיש לו קיום לעולם,

המורה על גדלות המתקיימת, כתב הערוך לנר (סם) על דרך הפשט, וז"ל, "י"ל דפך הוא כלי חרס וזה סימן שיהיה המלכות כחרס הנשבר, אבל קרן הוא קשה וקיים ובקל לא ישבר, וכן המלכות שנמשח ממנו. או י"ל דפך נעשה מן העפר הנמוך וקרן הוא העולה למעלה, לכך פך סימן שבמהרה שוב ינמך וקרן סימן שיעלה מעלה מעלה", ע"כ דבריו.

והנה קודם חטא עץ הדעת היו לאדם חיים נצחיים, אך לאחר החטא אבדו לו חיים אלו, כמוש"כ (בראשית ג, יט) 'כי עפר אתה ואל עפר תשוב', אך עדיין נשארה בו נקודה של חיים נצחיים שאינו מתפעל מזה שהוא מסובב בעולם של חיים שאינם נצחיים, וזהו שמורה הקרן על השור, דהיינו אע"פ שלא היה לו עוד 'קרן עור פניו', המורה על חיותו חי חיים נצחיים כמו קרן שענינה משך זמן ארוך כנ"ל, אבל עכ"ז עוד נשאר לו בשורו – דהיינו מדריגתו לאחר החטא כנ"ל בהשל"ה - קרן, דהיינו שיש לו ענין של נצחיות בתוך

1. וכדאינתא בזוהר חדש (בראשית דף לא:), "ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו כי ביום אכלך ממנו מות תמות (בראשית ב, ז). מכאן אמר רבי שמעון גזירה נגזרה על אדם קודם למות על שנלקח מן האדמה. מדכתיב ביום אכלך ממנו, מלמד שאלמלי לא חטא היו לו חיים ארוכים, כיון שחטא הוא העונש שיקצר ימיו וימות באותו היום. לאחר שעשה תשובה נתן לו יומו דקב"ה שהוא אלף שנה, וזו ראייה שהגזרה היתה קודם למות, שאלמלא כך כשעשה תשובה היה לו לבטל הגזירה, אלא אמר ר' שמעון עשה תשובה ובטל הגזירה שנגזרה עליו ביום אכלך ממנו והאריך לו ימים שנתן לו יומו".

יד משכן שילה ועבודתה מקיים כלל ישראל בגלות

שור', וברש"י, "רצו להרוג את יוסף שנקרא שור, שנאמר (דברים לג, יז) 'בכור שורו הדר לו'. וכן מצינו בחז"ל (בראשית רבה עה, יב) "ויהי לי שור וחמור (בראשית לב, ו), שור זה יוסף, שנאמר בכור שורו הדר לו". וכן הוא בזהר (ויקרא יד.) וז"ל, אמר רבי יצחק, כתיב (דברים, לג, יז) 'בכור שורו הדר לו וגו', יוסף בגין דנטיר להאי ברית, זכה בשור, דאיהו קדמאה לקורבנא". וכן עוד שם (משפטים קכ), "משיח בן דוד דאיהו אריה מימיניה ומשיח בן יוסף דאיהו שור משמאליה" וכו' עיי"ש. וממילא י"ל דזה הענין ששור שהקריב אדם הראשון קרן אחת היה לו במצחו, היינו כי הקרן המורה על דבר שיש לו קיום לנצח, היה על ה'שור' דייקא, להורות לנו שדוקא ע"י עבודתו ומידתו של יוסף עדיין נשארים אנו בני ישראל דבוקים באלהינו שבשמים, וזה המחיה אותנו לכל אורך גלותינו.

תפקיד מלכות יוסף להכין את העולם למלכות יהודה

וי"ל עוד בהקדם מה דאיתא עוד בשל"ה הק' שם, בענין מחלוקת יוסף והשבטים, דהשבטים היו סוברים דיוסף מתכוון בסיפור חלומותיו ליטול את המלוכה לו

ובפרט בברית שנכרת בין הקב"ה וישראל, ולכן מצינו במקומות רבים במקרא בקשר של הקדוש ברוך הוא עם עמו בני ישראל לשון ברית, שזה מורה על קשר נצחי, כגון גבי שבת (שמות לא, טז-יז) 'לעשות את השבת לדורותם ברית עולם, ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם', וכן (תהלים קה, ט) 'ויעמידה ליעקב לחק לישראל ברית עולם', וכן (ישעי' נה, ג) 'ואכרתה לכם ברית עולם'. ולכך מצות מילה הנקראת בשם כללי של 'ברית', המורה על הקשר הנצחי שיש בין כלל ישראל ואביהם שבשמים, קשר תמידי שאי אפשר לנתקו, וכמו שאמר הכתוב (בראשית יז, יג) 'והיתה בריתי בבשרכם לברית עולם'. ואף אחר שיש לאדם שייכות ודביקות בדברים אחרים רח"ל, אעפ"כ ע"י הברית מילה נשאר הוא עדיין דבוק בחיים הנצחיים, כי בפנימיותו הוא קשור ומקושר להש"ת.

קרן השור מורה שמעמדנו בעת הגלות בכה קדושת יוסף

והנה מידתו של יוסף הצדיק הוא 'יסוד' הרומז על שמירת הברית כידוע (זוה"ק ח"ב צג:), והנה מצינו שיוסף הצדיק נקרא 'שור', כדכתיב (בראשית מט, ו) 'וברצונם עקרו

ז. ובזה יתבאר הפסוק בברכת משה ליוסף, בכור שורו הדר לו, היינו מידתו של יוסף הצדיק שהוא יסוד דהוא ענין שמירת הברית, זהו ההדר של יוסף הצדיק, והטעם, כי וקרני ראם קרניו, היינו כנ"ל כי הקרן מורה על דבר שיש לו קיום

משכן שילה ועבודתה מקיים כלל ישראל בגלות טו

הצדיק כח צים"ע אשר ילמד את בני"י איך להתגבר על הרע, בכדי לזכך את העולם וליישר הדרך ליהודה ולמלכותו לבוא ולבטל כל הרע בשורשו, ואח"כ יבוא דוד ויתקן את תיקון השלם, ע"י שיהפוך את עצם הרע לטוב, ואז יהיה לו אפשרות למלוך בעולם שכולו טוב.

ובמבואר ב'באר מים חיים' (פרשת יגש), וזל"ק "ועל כן עבור

זה בכל התנהגות מלכות ישראל קדמה בחינת יוסף למלכות בית דוד שבא מיהודה. ותחילה מלך יוסף במצרים, ואחר כך קודם מלכות דוד, מלך שאול שבא מבנימין שגם הוא בבחינת צדיק בחינת יוסף, ואם ירצה ה' לעתיד בעת ביאת משיחנו, תחילה יתגלה משיח בן יוסף ואחר כך משיח בן דוד. והכל הוא עבור האמור כי תחילת התנהגות העולם והנהגת המלוכה שהוא המנהיג לכל עמו צריך להיות על ידי בחינת יוסף הצדיק הנכלל מ"ב צירופי הוי"ה וכו' תחילת

ולזרעו, ובזה היה מורד במלכות בית דוד ובמלכות שמים, כי כתר מלכות זכה בו יהודה, וכתר מלכות הולמתו, ואמרו חז"ל (סנהדרין קי.) 'כל החולק על מלכות בית דוד כחולק על השכינה'. ועל כן הלכו דותינה, לבקש נכלי דתות, כלומר לדון אותו בדת תורה. והסכימו כולם אפילו בני בלהה וזלפה אוהביו שהוא בן מות עפ"י דין תורה". וזהו הכוונה במה שאמרו רבותינו ז"ל (תנחומא וישב ב) ששיתפו השכינה עמהם, כלומר דיוסף היה חולק על השכינה מאחר שחולק על מלכות בית דוד.

אמנם יוסף היה סובר דטעות בידם, כי אפילו דכתיב 'לא יסור שבט מיהודה', והמלכות שייכת לדוד מלך ישראל אשר הוא מזרע יהודה, אבל בכדי שמלכות בית דוד תתקיים צריך להכניע את הקליפות אשר הם מונעים ממנו את המלוכה, ואת זה אי אפשר להכניע בלי עבודתו של יוסף

לנצח, כי עבודתו ומידתו של יוסף עומד לעד, ובכח זה עדיין בני ישראל דבוקים אנו בהשי"ת.

ח. וראה עוד בענין זה בנחלת יעקב (בראשית לו, א), "יש להבין ענין מכירת יוסף שקדושי השם שבטי ישורון יעשו כדברים האלה. ונראה לומר כי מידן דיינוהו בקטלא וכל מה שעשו עפ"י דין עשו לפי דעתם, והוא כי בוודאי החלום שסיפר יוסף לא היה חלום חזון אנשים המונים, ובודאי חלום נבואה היה כדרך שחלם את יעקב (בראשית כח, יג) והנה ה' נצב עליו ויאמר וגו', וסיפור החלום היה הגדת הנביאות, וכמתנבא שהמלוכה יצא ממנו, וכן היה באמת שלבסוף כשנתחלק מלכות בית דוד היה המלוכה משבט יוסף, והשבטים היו מקובלים שהמלוכה לא יצא מיוסף, וחשבוהו כנביא שקר בכדי להטעות את אביו לימסר לו הברכות, והמתנבא מה שלא אמר לו חייב מיתה, ובדין היה רצונם להמיתו".

(שם), 'ולא יכלו אחיו לענות' וגו' (בראשית מה, ג). 'רעדה אחזתם שם' (תהלים מח, ז), אלו השבטים, אמרו מלכים מדיינים אלו עם אלו, אנו מה איכפת לנו, יאי למלך מדיין עם מלך". ומסיים וזל"ק, "מבואר במאמר הזה שהויכוח שהיה בין יהודה ויוסף היתה מחמת המלוכה, שחשד את יוסף שהוא מבקש המלוכה על כן נתמלא עליו עברה, ויוסף נתמלא עליו עברה מחמת כי לא כן היה עמדו, רק כוונתו להעמיד מלכות יהודה". עיין שם

התגלות אורן. ואכן אין זה דבר המתקיים בידן, ואינו רק כשאולה לפי שעה, אבל סופה להנתן למי שראוי אליה ביחוד הוא בחינת דוד"ט.

ובזה מבאר הוא ז"ל את דברי חכז"ל (בראשית רבה צג, מב), "כי הנה המלכים נועדו עברו יחדו" (תהלים מח, ה). 'כי הנה המלכים' זה יהודה ויוסף, 'עברו יחדו' זה נתמלא עברה על זה וזה כו', 'המה ראו כן תמהו' (שם, שם, ו), 'ויתמהו האנשים איש אל רעהו' (בראשית מג, ג). 'נבהלו נחפזו' (תהלים

ט. וכדאי להעתיק כאן כל דבריו הק' בשלימות, 'כי הנה נודע אשר י"ב שבטי יה רומזים לי"ב גבולי אלכסון המוזכר בספר יצירה (פ"ה מ"א) שהם נגד י"ב צירופי הוי"ה המנהיגים את כללות העולם. אמנם הנה כולם לדבר אחד נתכוונו שכולם מאירין ומופיעין ומשפיעין התנהגות אורן של כל אחד לבחינת יוסף הצדיק חי עלמין שהוא החיות וההארה מכולן, וכולם נכללים בו, והוא המתחיל לגלות אורן והשפעתם בכל הבחינות, ועל כן הוא נקרא ו' זעירא כלומר שהוא בחינת ו'ו בלא א' או יו"ד בנתיים, ואכן יוסף לפי שהוא הנכלל מי"ב השבטים י"ב צירופי הוי"ה על כן מכונה על שם הו"ו זעירא שעולה י"ב שהוא נכלל מהם. ואולם בבחינה זו אינו אלא תחילת ההתגלות של האורות הללו, אבל הוא משפיע כל האורות הללו אל בית המלכות רגל הרביעי שבמרכבה, והיא המקבלת כל האורות וההשפעות מי"ב צירופים הללו ומנהגת עולמה על ידיה לחסד ולרחמים ולדין. והיא הנקראת דינא דמלכותא, שבידה כל כלי זיין של המלך לדון בארבע מיתות בית דין לסמאל ונוקביה ולכל אויבי ה' ולעוברי התורה, ובה נרש שורש מלכות בית דוד, ועל כן דוד בא מיהודה שהוא רביעי לבטן והוא רגל הרביעי שבמרכבה כנודע, ועל כן ראה והבין תורת אמת אשר עבור זה בכל התנהגות מלכות ישראל קדמה בחינת יוסף למלכות בית דוד שבא מיהודה. ותחילה מלך יוסף במצרים, ואחר כך קודם מלכות דוד, מלך שאול שבא מבנימין שגם הוא בבחינת צדיק בחינת יוסף, ואם ירצה ה' לעתיד בעת ביאת משיחנו, תחילה יתגלה משיח בן יוסף ואחר כך משיח בן דוד. והכל הוא עבור האמור כי תחילת התנהגות העולם והנהגת המלוכה שהוא המנהיג לכל עמו צריך להיות על ידי בחינת יוסף הצדיק הנכלל מי"ב צירופי הוי"ה ובו תחילת התגלות אורן. ואכן אין זה דבר המתקיים בידן, ואינו רק כשאולה לפי שעה, אבל סופה להנתן למי שראוי אליה ביחוד הוא בחינת דוד".

יז משכן שילה ועבודתה מקיים כלל ישראל בגלות

ועכ"ז עמד איתן וגבר על יצרו, ועי"ז נטע כוחות חזקים בכלל ישראל שיעמדו איתן נגד המצריים, שלא יטמעו בין המצריים, שעלולים היו ח"ו לאבד מהם קדושת כלל ישראל, ולא תהיה מלכות בית דוד קיימת כלל, וכדברי השל"ה הק' שם וז"ל, "ויוסף היה רושם לישראל, ולולא יוסף אזי חס ושלום עדיין אנחנו היינו משועבדים, ויוסף פתח זה הפתח כי רב גובריה, והקדוש ברוך הוא שלח רפואה קודם למכה, דהיינו שלח את יוסף קודם השיעבוד של ישראל, ולאחר השיעבוד יצאו ביד רמה"^א, ואז נעשו ישראל לעם מיוחד, ובחר השם

אריכות דבריו הקדושים בכיבוד פרשיות אלו באופן נפלא כדרכו.

השי"ת סיבב שתהא מלכות יוסף במצרים להקמת מלכות בית דוד והנה כי כן מצינו שזו עבודת יוסף - הצדיק יסוד עולם - במשך הדורות, להבין את כלל ישראל שיהיו ראויים למלכות בית דוד, וכמו שמצינו במצרים, שכל הסיבה שסיבב הקב"ה שיוסף ירד למצרים היתה כדי שע"י שיוסף שהיה בחור בשיא נעורתו בן שבע עשרה שנה ירד לבין המצריים שטופי הזימה, ונמכר לפוטיפר, ופיתתה אותו אשת אדוניו,

י. וכדברים הללו מובא בייטב לב (פר' ויגש), "מבואר במדרשים (ב"ר צג, ב) אשר מחלוקת יהודה והשבטים עם יוסף היתה על דבר המלוכה, כי חשדוהו כחולק חלילה על מלכות בית דוד. אבל האמת כי שניהם צדקו יחדיו, כי משיח בן יוסף קודם למשיח בן דוד, ומאת ה' היה להמליך את יוסף במצרים להיותו מרכבה לשכינה בחינת מלכות, למען יהיה לישראל קיום ועמידה בהיותם שם, ויוסף הצדיק בחינת יסוד, צינור המשפיע המלוכה לבית דוד. ובעת שמכרוהו ליוסף והתחיל להתנוצץ ענין מלכות בית יוסף, אז היה מעשה יהודה ותמר שממנו יצא חוטר מלכות בית דוד, וכדאיתא במדרש (שם פה, א) על הפסוק (בראשית לח, א) ויהי בעת ההוא וגו', והקב"ה עסיק ובורא אורו של משיח. אבל החילוק, כי המלוכה של יהודה היתה בהעלם דבר באתכסאי עד עת הגיע זמן מלכות בית דוד, אבל המלוכה של יוסף נצמח ונתגלה תיכף במצרים והוא יצא ראשונה למלך."

יא. והדברים מבוארים באריכות בבאר מים חיים (פר' בלק), "והענין הוא, על פי הנודע לחכמי לב שמה שסיבב שמו הגדול והנורא יתברך בנסיון יוסף באשת פוטיפר, הכל היה בכדי לישר דרך לפני בני ישראל שלא ישקעו ולא יטמאו ח"ו בטומאת מצרים עד שלא יהיו יכולין לצאת משם לעולם. וכמאמרנו בהגדת לילי פסחים ואלו לא הוציא הקב"ה את אבותינו ממצרים הרי אנו ובנינו וכו', כי עיקר צאת ישראל מן הגלות הוא יציאת נשמותיהם מן הקליפות שהאומות נאחזין בהם, וכשישראל זוכים במעשיהם ומוציאין את הנשמות מן הקליפות אז ממילא יצאו

יה משכן שילה ועבודתה מקיים כלל ישראל בגלות

גורת יון - 'כתבו לכם על קרן השור' לעקור מישראל כחה של יוסף המקיים אותם בגלותם

ובזה יש לבאר הענין שאמרו היוונים לבני ישראל 'כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלוהי ישראל', כדאיתא במדרש (ויקרא רבה יג, ה). כי היוונים רצו לקעקע כל יסודות בית ישראל, דהיינו בחינת ה'קרן' שהוא נצחיות בית ישראל, הבא ע"י עבודתו ומידתו של יוסף המכונה 'שור' שהוא ענין שמירת הברית. וכוונתם הי' לעקור ולשרש ח"ו מידה הזאת שהוא השער לכל עניני עבודת השי"ת ודביקות ה' כידוע, ואשר בלעדה אין לנו שום דריסת רגל וכניסה בעבודת ה', וזה כל יתרונינו כבני ישראל שיש

יתברך בהם לעם עד שצלחו למלוכה. כי מלך באמת הוא דוד מלכנו משבט יהודה, ואילו לא הקדים מלכות יוסף במצרים לא היה מעולם מלוכת יהודה, כי לא היו ישראל לעם חם ושלום."

ובדברים הללו מצינו ב'באר מים חיים' (פר' בלק) וזל"ק, "אמנם זה שישראל זכו לזה להיות נשמרים רד"ו שנה מתאוה קשה הזו, ובפרט במצרים ששם תוקף הקליפה הזו שעל כן נקרא ערות הארץ, ועל כן היו המצרים שטופי זמה למאור, הכל נמשך מכבישת הדרך שכבשו אבותינו במצרים, בזכות נסיון יוסף שלא שמע אל אשת פוטיפר נגדרו ישראל בזכותו" (ועיין אריכות לשונו בכיבור הדברים בהערות).

גופיהם מן גופות האומות. ואין דרך אחר ביציאה מהגלות כי אם באופן זה, כי כל עיקר שיעבוד ישראל תחת האומות הוא עבור שיעבוד נשמותיהם תחת יד הקליפות חיות האומות, ובכל מדינה ומדינה מקום שנשמות ישראל האלה הדרים שם, משועבדים תחת הקליפות הללו חיות האומות השוכנים שם, אז ממילא גם הגופים הללו משועבדים תחת הגופים האלה ורודים בהם כרצונם. וכשישראל זוכים להוציא נשמותיהם מן הקליפות, ממילא יצאו גם הגופים מגופי האומות. והנה ישראל במצרים על ידי העינוי הקשה זכו להוציא נשמותיהם מן הקליפות. ואולם אם היו ח"ו נכשלים שם בעריות ובבעילות בת אל נכר, אז לא היה אפשר להוציאם משם בשום אופן כי היו נופלין לתוך עמקי הקליפות עד שאול תחתית. ואך פלא והפלא היה שם שששים רבוא ישראל הם ונשיהם כולם נשמרו ונגדרו בדבר הזה ולא נכשל אחד מהם. הגם שלא היה להם אז התורה כלל והיה ביניהם עובדי עבודה זרה, מכל מקום בזה נגדרו ונשמרו, ובזכות זה יצאו ממצרים כמאמר חז"ל (ויקרא רבה שם). ואמנם זה שישראל זכו לזה להיות נשמרים רד"ו שנה מתאוה קשה הזו ובפרט במצרים ששם תוקף הקליפה הזו שעל כן נקרא ערות הארץ, ועל כן היו המצרים שטופי זמה למאוד, הכל נמשך מכבישת הדרך שכבשו אבותינו במצרים בזכות נסיון יוסף שלא שמע אל אשת פוטיפר נגדרו ישראל בזכותו."

משכן שילה ועבודתה מקיים כלל ישראל בגלות יט

נוסף להתקיים, ולזה נצרך למשיח בן יוסף שהוא יבניע ויחליש את הקליפה מקודם וימסור נפשו ע"ז, ורק אח"כ שייך שיבוא משיח בן דוד ושיתקיים מלכותו.

אף בענין קדושת המקדש יוסף הוא הצינור המשפיע לישראל

וזה מש"כ השל"ה המובא בתחילת דברינו, אשר כי בן הדבר בכל ענין ששייך למלכות בית דוד שא"א לו להניע אל שלימותו מיד, ונצרך כחו של יוסף מקודם להכין את הדרך, וגם בענין קדושת בית המקדש יוסף הוא הצינור המשפיע לישראל ע"ד משכן שילה שהיתה בחלקו, הנצרכה לבוא מקודם, ורק לאחריו היה שייך בנין ביהמ"ק.

וזה ביאור דבר הנביא (יחזקאל לו, טז-יז) 'קח לך עץ אחד וכתוב עליו ליהודה ולבני ישראל חבריו ולקח עץ אחד וכתוב עליו ליוסף עץ אפרים וכל בית ישראל חבריו וקרב אותם אחד אל אחד לך לעץ אחד והיו לאחדים בידך'. כלומר דבבדי שנובה למלכות בית דוד, צריכים שיהיה מקודם כוחו של יוסף הצדיק, ומזה נצמח מלכות בית דוד, ולכך צריך שיהיו לאחדים בידך, ועי"ז נזכה למלכות בית דוד כדכתיב (שם פסוק כד) 'ועבדי דוד מלך עליהם'.

לנו בעצם עצמיותנו אמונה טהורה ופשוטה ע"י שאנו מעוטרין באות ברית קודש.

גם משיח בן יוסף יכין את העולם לשלימות מלכות משיח בן דוד

וזה ענין משיח בן יוסף המוסר את נפשו ללחום את מלחמת גוג ומגוג, וגם זאת כדי להכין המלוכה למלך המשיח בן דוד, כמו שמבאר כל זאת המהר"ל באריכות בספרו הגדול 'נצח ישראל' (פרק לו), 'בזמן המלך המשיח שיגלה במהרה בימינו, קודם מלכותו יהיה מלחמות גוג ומגוג שכל האומות יעלו עליו למלחמה וכו'. וענין מלחמה זאת שיהיה מן גוג ומגוג, כי כאשר אין המשיח במדרגתו האחרונה שכל דבר בעולם בתחילת מציאותו אינו במעלתו העליונה, ומפני כך אינו נמצא בלבד בעולם, רק ימצא כח העובדי כוכבים ומזלות ג"כ וכו', ויהיה התנגדות גדול מאד ויהיה נהרג משיח בן יוסף".

וזה ממש ענין זה, כי כמו בכל ענין בעולם אין דבר המגיע אל שלימותו מיד בהתחלתו, כמו"כ גם לגבי ענין זה של משיח בן דוד לא יהא מיד בתחילת הופעתו במעלתו העליונה, ומכיון שאינו במעלתו העליונה יהיה כוח גם לאומות, לפי שאם דבר אינו דבר בלעדי ואינו בשלימותו הוא מותר אפשרות לדבר

כ משכן שילה ועבודתה מקיים כלל ישראל בגלות

וזהו מעלת עוה"ב יום שכולו שבת שהוא מלא דביקות בה' מתוך אהבה ושמחה, אך בכדי שנהיה ראויין שתשרה עלינו שכינה, נצרך לנו מקודם להשלים את נפשנו בשית אלפי שנין בקיום המצות וזהירות מנדנוד חמא, ולהתדבק בקדושת יסוד, בחינת יוסף הצדיק, ועי"ז זוכים ליום שכולו שבת ולמשיח בית דוד בב"א.

שית אלפי שנין עבודת ה'שור' – יום שכולו שבת בחינת 'קרן'

והנה ימי המשיח ועוה"ב יהיה זמן של השראת השכינה, דכפי שכבר ביארנו כמה פעמים השכינה הק' באה למנוחתה רק ע"י שהיא מתאחדת עם דודה הקב"ה ועם השכינה עילאה, ושורה על ראש כל אחד מישראל, וזה עיקר התכלית בעולם השראת השכינה וגלוי שכינה.

קדושת משכן שילה - ועומק גדלות יום חמשה עשר באב

דברות קודש פר' ואתחנן [תשע"ה] -בלתי מוגה ומעורך ככל הצורך-

זה בזה מאי דרוש זה הדבר דבר זה לא יהא נוהג אלא כדור זה רבה בר חנה אמר רבי יוחנן יום שהותר שבט בנימן לבא בקהל דכתיב ואיש ישראל נשבע במצפה לאמר איש ממנו לא יתן בתו לבנימן לאשה מאי דרוש ממנו ולא מבנינו] רב דימי בר יוסף אמר רב נחמן, יום שכלו בו מתי מדבר [דאמר מר, עד שלא כלו מתי מדבר, לא היה דיבור עם משה שנאמר ויהי כאשר תמו כל אנשי המלחמה למות מקרב העם וסמיך ליה וידבר ה' אלי לאמר אלי היה הדיבור].

ומבאר הרשב"ם, כי מבואר במדרש איכה (פתיחתא לג.) אמר ר' לוי כל ערב תשעה באב היה כרוז יוצא 'הכל יצאו לחפור', והיו ישראל חופרין קברים וישנין בהן, ובשחרית היה הכרוז יוצא 'יבדלו החיים מן המתים', והיו בודקין אותן ונמצאו ט"ו אלף ופרוטרוט חסרין בכל שנה, וכך עשו בכל יום ט' באב, ובשנה אחרונה עשו כן, ובשחרית בדקו עצמן

ויאמר ה' אלי רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה, עלה ראש הפסגה ושא עיניך וגו' וראה בעיניך כי לא תעבר את הירדן הזה (דברים ג, כו):

שמחת ט"ו באב, שחזר הדיבור למשרע"ה, בכח שמחתם כשביטל הקב"ה גזירת מתי מדבר על ט"ו אלף האחרונים

שנינו במשנה (תענית כו:) אמר רבן שמעון בן גמליאל לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וכיום הכיפורים, שבהן בנות ירושלים יוצאות בכלי לבן שאולין שלא לבייש את מי שאין לו.

סיבת ימים טובים הללו, מבואר בגמ' שם (תענית ל. ב"ב קכא.) בשלמא יום הכפורים יום סליחה ומחילה, יום שנתנו בו לוחות אחרונות, אלא חמשה עשר באב מאי היא, [אמר רב יהודה אמר שמואל יום שהותרו שבטים לבא

קדושת משכן שילה

אלף, ולא ט"ו, וגם שלא מסתבר שכל שנה נולדו סכום מדיוק בשוה]. אלא בשנה אחרונה ביטל מן הקב"ה את הגזרה, ונשאר מהן, כלומר דמאו שהיו בני כ' שנה ביציאת מצרים נשארו בחיים ט"ו אלף ופרוטרוט [ולא שבכל שנה היו כן], דהיינו אותן שהיו ראויין למות בשנה אחרונה, כמו שמצינו בחזקיהו דכתיב (מלכים ב, כ) בימים ההם חלה חזקיהו למות ויבא אליו ישעיהו בן אמוץ הנביא ויאמר אליו כה אמר ה' צו לביתך כי מת אתה, והאריך לו הקב"ה כשהתפלל אל ה' והוסיפו לו עוד ט"ו שנה, הרי לנו שאף מי שנגזר עליו למות, יש פעמים שנותנים לו לחיות עוד, וגם אלו שהיו צריכים למות בשנה אחרונה לא מתו כמו שחזקיהו לא מת. והא דכתיב ולא נותר מהם איש, כי אם כלב בן יפונה ויהושע בן נון, וכן כתיב 'יהי כאשר תמו כל אנשי המלחמה למות' דמשמע שמתו כולם, היינו רק אותם שמתו קודם שנתבטלה

ונמצאו שלא מתו מהם, אמרו שמא טעינו בחשבון, וכן עשו ב"י אב וכן ב"א וכן ב"ב וכן ב"ג ובי"ד, עד דאיתמלי סיהרא וידעו שהוא ט"ו לחודש, אמרו ביטל הקב"ה אותה גזירה קשה מעלינו, ועשו משתה ושמתה ויו"ט, וכיון שהיו שמחים חזר הדיבור למשה, אבל כל זמן שמתו ישראל במדבר לא דיבר ה' עם משה, כיון שהיו בצער, ואין השכינה שורה מתוך צער.

והתוס' חולקים על הרשב"ם, ומבארים דבשנה אחרונה נמו מתו^{יב}. אך אם כפי דברי המדרש איכה שלא מתו, פי' ר"ת [בפי' הראשון], שאין הביאור דאלו שהיו צריכים למות בשנת מ' ליציאתם ממצרים הקדימו ומתו בשנת ל"ט [דאל"כ אין זה שמחה, ועוד כבר היו צריכים להיות שמחים משנת ל"ט, ולמה חפרו קברים בשנה אחרונה, וע"ש שהק' עוד שהחשבון לכאו' ט"ז

יב. ולא כמו שפירש הרשב"ם, שבשנה אחרונה יצאו מקבריהם ומצאו שלא מתו, ולכאורה לפי פירוש התוס' צריך ביאור דמנין ידעו שבטלה הגזירה, ומבארים התוס' דידעו ישראל שכבר כלתה הגזרה כי כבר מתו כל אלו שהיו בני כ' ביציאת מצרים, דאחר מעשה המרגלים נגזר על כל אלו שהיו בני כ' שנה ביציאת מצרים שימותו במדבר, וכיון שמתו כל אלו שנגזרה עליה הגזירה ידעו שלא ימותו עוד. ולכאורה קשה עוד דאם כן למה לא היו שמחים ביום י' אב, ומבארים התוס' - לפי שהיו אבילים והיו בצער עד מקצת יום של ט"ו באב, דעד ט"ו אב הם שבעת ימי אבילות, לכך לא חזרה דיבור למשה עד אותו יום, משום שאין השכינה שורה לא מתוך עצלות ולא מתוך עצבות כדאשכחן גבי יעקב (תנחומא פ' ישב) שכל אותן ימים שנתאבל על יוסף לא שרתה עליו שכינה [וכדאמרינן בשבת ל].

קדושת משכן שילה

כג

לעצבותו הפרטית, ע"ד שבני ישראל היו טרודים באבלתם בזמן שנחרצה עליהם הדין במשך כל ארבעים שנה הללו, אבל משרע"ה נשאר בעליזתו ושמחתו, והתייחד אליו הדיבור עד לזמן פטירתו.

ומה נתן לו הקב"ה בתמורתו 'עלה ראש הפסגה ושא עיניך ימה וגו' וראה בעיניך כי לא תעבור את הירדן הזה'. ויש לפרש שהקב"ה פירש לפני משרע"ה - גודל מדרגתו ותיקונו, מה שיתקן עוד ביותר, ובדוקא בזאת - במה שנעצרה הדרך לפניך 'ולא תעבור את הירדן הזה'.

*

**בשילה זכו לאכילת קדשים בכל
הרואה, בכח מה שעצר יוסף
בקדושתו בעד בקשת משאלותיו**

והוא כענין ששינינו (מגילה ט:) ב'משכן שילה' שבחלקו של יוסף, אין בין שילה לירושלים, אלא שבשילה אוכלין קדשים קלים ומעשר שני בכל הרואה, ובירושלים לפנים מן החומה. ופירשו חז"ל (זבחים קיז. ילקו"ש דברים יב, רמז תתפא) שהתרחבות הקדושה במשכן שבחלקו כל כך [וכמו שנראה לעין - שזהו מקום מרהיב ומורחב למאוד בכל הרים הגבוהים למרחק מסביב למשכן שילה] זהו בזכות עין טובה של יוסף הצדיק ששמר את עיניו בקדושה, וכדאמר רבי אבהו, אמר קרא "בן פרת עלי עין" עין שלא

הגזירה. [ובפי' השני ביאר ר"ת ששינה הקב"ה בשנה אחרונה כי רק אותם שהיו בני כ' ועוד חודש ימותו ע"ש].

*

**נפלאה שמחת משרע"ה על
ביטול הגזירה, כשלעצמו לא
נשמעה בקשתו**

נמצא כפי דברי ר"ת, מה שלא היו שמחה לישראל כט"ו באב, במה שחזר הדיבור למשרע"ה, ותהי עליו רוח ה' למשרע"ה, בכח שמחת משה ובני ישראל בזמן שהועילה תפלתן של אותן ט"ו אלף בני ישראל, שלא ימותו בגזירת הקב"ה בשנה האחרונה, וכמו שהועילה תפלת חזקיהו עליו, והוסיף לו הקב"ה ט"ו שנה. ומובנים הדברים מאליהן, עד שקבעוהו לשמחה בכל שנה ושנה, ובוודאי שהיתה זו שמחה עד אין שיעור.

ברם, מאידך יש להתבונן במצב רוחו של משה רעיא מהימנא, אז בעת שחזר אליו הדיבור, והתחיל להתחנן ולבקש תקט"ו תפלות, אך ורק מכח דחיפת רוחניות, שכנסת ישראל לא יאבדו את ריעם האהובה, אשר ישלים את היציאה מגלות מצרים, ולא יגרע הוא מאותם ט"ו אלף שהועילה זכותם להישאר בחיים, ובכל זאת משרע"ה, אף בזמן שענה לו הקב"ה - רב לך אל תוסף עוד דבר אלי עוד בדבר הזה וגו', לא חזר

קדושת משכן שילה

בן דוד] נקודת ציון הבחי' יסוד המשפיע, ממדת יוסף שבמשכן שילה, שכל השנים שהמשכן בשילה - היו המשכת השפע, בבחי' יסוד המשפיע, כדכתיב - 'יברכך ה' מציון - 'וראה' בטוב ירושלים, שהשפיע יוסף בהתמלאו עינו הטוב להשפיע ב'מלא הרואה' עד שזכה דוד בחי' המלכות לבנות את ירושלים בחי' המלכות, ואזי ישפע שפע ציון מ-שילה, לבחי' המקדש בירושלים.

ואם בשילה לא היתה הגדרה מליאה למקום אכילת קדשים, כדי להעלות העם הבאים לאכול זבח לה', כי אם במה שהתבטלו מרחוק לבחי' יוסף שהשפיע אליהם בעצירתו אשר בקודש שלמעלה מערכם לגמרי, הרי התוספה בירושלים הסביב חומה, התקומה וההשתנות שהזיזה כל ערכי האדם באשר הוא שם, וכנאמר - וקמת ועלית אל המקום אשר יבחר ה' אלקיך בו, כי הקדושה היתה מקיפה להאדם המקריב את הקרבן על המזבח שבתוך העזרה, בזמן שהלויים שרו בשירה, והכהנים מכפרים, והבעלים אוכלים את הקדשים בקודש, כנאמר - כי אם לפני ה' אלקיך תאכלנו במקום אשר יבחר ה' אלהיך בו וגו' - ושמחת לפני ה' אלקיך בכל משלח ידך וגו' למען תלמד ליראה את ה' אלהיך כל הימים:

ואם כי גם בבית עולמים - עיקר השראת השכינה היתה בהיכל ובקדשי קדשים, אשר שמה שכנה

רצתה לזון וליהנות מדבר שאינו שלו, תזכה ותאכל מלא עין שלה [נפי' רש"י פורת - לשון פריה ורביה, מקום אכילת קדשים נתרבה לו על ידי העין, ושילה בחלקו של יוסף היתה כדכתיב (תהלים עח) וימאס באהל יוסף וגו' אחר ויטש משכן שילה כתיב]: רבי יוסי ברבי חנינא אמר - ורצון שוכני סנה, עין שלא רצתה ליהנות מדבר שאינו שלו [נפי' רש"י 'ורצון' - ע"י רצון שלא רצה לזון ממה שאינו שלו], תזכה ותאכל בין השנואים [נפי' רש"י - שילה קדשיו נאכלין אף בגבולי שאר שבטים ששנאוהו].

מבואר הדבר כי עיקר דרכי השפע הנשפע ע"י 'יסוד צדיקא' בבחי' יוסף קדישא, אינו אלא באופן של 'קדושה ופרישות' כדי להכין מקום קדוש כלי מחזיק ברכה, והוא כשיזדמן לפניו דברים שאינו שלו, כך שיצריך לעצור בעד השפע באופן כללי. ורק אז בכח עצירת השפע, יתרבה כח השפע במשפיע, וע"ד שפי' רבותינו כי ה'ריתחא' שהתעורר אצל יוסף לא התבטל, אלא כשראה דמות דיוקנו של אביו - יעקב, אזי הופכו ועוצרו באוצרו הטוב כדי לעשות יחודים קדושים בסוד - יעקב ורחל עליונים, עדי יתמלא זכותו ויבקע ויתגלה שפעו והדרו בלי גבול וכמלא עינו במשכן שילה.

ולא עוד אלא לעולם נשארה שני דרגות 'ציון וירושלים' - 'שילה וירושלים' [משיח בן יוסף - ומשיח

קדושת משכן שילה

כה

אכלה בשילה, ואחרי שתה, ועלי הכהן ישב על הכסא על מזוזת היכל ה', והיא מרת נפש ותתפלל על ה' ובכה תבכה, ותדר נדר ותאמר ה' צבאות וגו' והיה כי הרבתה להתפלל לפני ה', ועלי שמר את פיה, וחנה היא מדברת על לבה, רק שפתיה נעות וקולה לא ישמע, ויחשבה עלי לשכרה, ויאמר אליה עלי עד מתי תשתכרין הסירי את יינך מעליך, ותען חנה ותאמר לא אדני, אשה קשת רוח אנכי ויין ושכר לא שתיתי ואשפך את נפשי לפני ה', אל תתן את אמתך לפני בת בליעל כי מרב שיחי וכעסי דברתי עד הנה, ויען עלי ויאמר לכי לשלום ואלקי ישראל יתן את שلتך אשר שאלת מעמו:

וכבר הקשו המפרשים [ע' מהרש"א ברכות ל.] למה החשיבנו עלי לשכורה, עבור שלא הגביה את קולה, וכי עלי לא ידע הדין שאסור להגביה קולו בתפלתו [ע"ש בגמ']. אלא כבר פי' המפרשים [ע' שם משמואל ח' שרה תרע"ב] כי דין זה אמור רק בתפלת שמנה עשרה, שתפלות אבות תקנום ובוקע ועולה עד גזוי מרומים היינו עולם המחשבה - למעלה משרש קול ודיבור, לכן היא צריכה להיות בלחש. עלי מכיון שראה אותה עומדת להתפלל אחרי אכלה בשילה ואחרי שתה, ועוברת על הדין של לא תאכלו על הדם קודם שתתפללו על דמכם, חשב בדעתו שזה אינה תפלת שמנה עשרה אלא תפלה פרטית שאפשר להתפלל בקול רם.

הלוחות והספר תורה, ומציון תצא תורה' היינו כי גם בבית המקדש, נמשכה השפע דרכי הסתום, בבחי' ציון בקדושה וביראה, ולא היה רשאים ליכנס עד לפנים ההיכל ולקדשי קדשים, הרי לעומת זאת היתה שם מזבח בחצר העזרה, אשר שמה התייחדה המצוה - לצאת מן הכלים מגודל השמחה המופרזה שנרגשה עם עבודת הקרבת הקרבנות, וביותר בימים טובים כבחג הסוכות בעת ניסוך המים, או כשהקיפו את המזבח בערבה וכו'.

נמצא כי בזמן שקלטתה החומה להאדם הבא להשתחוות לה' יתעלה - השוכן בתוכה, אף כי סובבו היראה עילאה אשר העלה את פנימיות נשמת האדם - מצד משכן ההיכל הנסתר, הרי עם זאת הצטרפה גם ההתעלות והרגשת הקירוב [מצד חיזונית הנשמה, בחי' המלכות] כשם שבא לראות כך בא להיראות - בהקריבו את ה'קרבן' [מלשון קירוב] מעל המזבח.

*

עלי חשבה לחנה כשמורה,
כשעוררה בו בתפלתה כיסופים,
היוצא מן הישרות - בחי' שילה
ובואת התעלתה ירושלים, על משכן
שילה, וכמבואר במעשה
דחנה (שמואל-א, ט) ותקם חנה אחרי

קדושת משכן שילה

כפי עמקות מחשבת הצדיקים אשר בקודש, בין במה שרצה אברהם להוליד בן - אשר ביצחק יקרא לך זרע, ובין במה שרצתה תמר להיבנות מיהודה, ולהביא לעולם את נשמת משיח, ובין במה שחנה רצתה להוליד בן, כולם לא היתה כי אם כוונה מצד הקדושה.

אבל מחשבות עמוקות הללו הבאים לתקן תיקוני עולם, הם באים באופן - אשר זו מעוררת כיסופין קדישין [כבחי' העלאת מ"ן] השייכים לתיקוני הצדיקים אף באופני מוזרים, ע"ד שגרמה תמר לעורר ביהודה - ויט אליה הדרך. ככה הרגיש עלי עם תפלת חנה - התעוררת מחודשת, ויחשבהו לשכורה, כי הרי זו התעוררת לצאת מן הגדר בצד חיזוני, והוא הארה שלמעלה מטעם ודעת, במה שלא הורגל לכזה עלי בכל ימי משכן שילה אשר במשכנו של יוסף צדיקא, בבחי' יסוד צדיק העולה עד הדיעת, כי הרגשת תיקונים נעלים כאלו - אשר הם בסודי תיקוני משיח בן דוד, שייכים לירושלים עיר דוד - כשהם באים לתקן עצם בחי' המלכות כמו שהוא, משא"כ בחי' יסוד צדיק, הרי 'דעת העליון' מנהיגו בקדושה בתמידיות, בלי להתחשב במצב המתעורר מצד תיקונים הקשים עדי לתקן כל עצמיות הפגמים שבעולם, ולהמשיך את משיח צדקנו, שהרי עיקר השפע ב'שילה נמשכה יותר מצד

אבל כשהתחילה להתפלל, הרגיש עלי - שמתעוררת מצדה התעוררת רבתי, דוגמת היחודים והזיווגים הנתהווים בכוונת הצדיקים בתפלת שמונה עשרה, וכנאמר 'חנה היא מדברת על לבה', וביאר הרה"ק מרימנוב זי"ע [מנחם ציון ר"ה, וכע"ז בעשר קדושת בשם הרה"ק מווארקא] כי מרוב התעצמות במחשבה מעומקא דלבא, התאדמה פניה מגודל התלהבות, והיא מדברת 'על לבה' - לבה היה מלא על גדותיו עד שהתפרץ החוצה, בניגוד לעד זמן דאז, שכל זמן שהיא היתה יכולה, קבלה גזרת השי"ת באהבה ולא דברה דבר, כי התנהגה כדרכי הצדיקים שכל כמה שהדיבורים שלהם יכולים להשאר טמון בלבם שמרהו לבל יוציאם החוצה.

ובמסורה נאמר (מובא בבעל הטורים בראשית ו, ו) כי שלשה פעמים נאמרה בקרא 'ויחשבה', באברהם - ויחשבה לו צדקה, בתמר - ויחשבה לזונה, בחנה - ויחשבה לשכורה [היינו דאמר רבי יוסי יהא חלקי עם מי שחושדים אותו ואין בו, שהרי תמר בשביל שחשדה יהודה זכתה ויצא ממנה פרץ וזרח שיצאו מהם מלכים ונביאים, וחנה בשביל שחשדה עלי זכתה ויצא ממנו שמואל]. ופי' האלשיך (בראשית שם) כי אלו היו נראים מבחוץ כהתאוות גשמיות, ובכל זאת נאמרה עליהם 'ויחשבה' כי לא הוגדרה הדברים אלא

קדושת משכן שילה

כו

כבר שייך להתפרש כל כולו להתעלות בית ה', ואמרה לעלי (שמואל א א,כו) אני האשה הנצבת עמכה בזה להתפלל אל ה', אל הנער הזה התפללתי, ויתן ה' לי את שאלתי אשר שאלתי מעמו, וגם אנכי השאלתהו לה' כל הימים אשר היה הוא שאול לה' וישתחו שם לה':

*

אף השמחה בלי גבול - במזבח שבמקדש, רק כשמוסובב בשומרי המקדש, ומתבטלים מול קדושת הארון

אמנם גם אז - בעת שכבר נתנוצצה קדושת ירושלים, אין זו מקדשת, אלא כשבאים להתנזר ולהתקדש, וכנאמר (ישעיה סב, ו) על חומתיך ירושלים הפקדתי שומרים כל היום וכל הלילה תמיד וגו', ולעולם הוצרך ענין של 'מורא מקדש' למי שבא להתעלות בית ה', ולזאת עמדו הכהנים והלויים בתמידיות על שמירת קדושת המקדש בכל עת.

ועל שם זה נקרא 'מקדש' מצד הפרישות והקדושה, כי עיקר משמרת הקודש שבמקדש, זוהו ההבחנה שיבוא האדם לכלל דעת, להבדיל בין הקודש להחול, ולעשות גבול לסגת מלהשפיע למקומות זרים חלילה.

ואף השמחה והדביקות באורות נעלים כשבאו להקריב על המזבח אשר לפני ה', היו באופן

העצירה 'איינגעלהייטנ'קייט' בבחי' יסוד יוסף.

לבן נזף בה עלי, אך היא השיבה לו, כי אכן זו התעוררת מבחי' חדשה לגמרי, והגיע זמן להמשיך את קדושת ירושלים [ונכמו שבאמת פעלה להוליד את שמואל אשר משה את דוד למלך] ולכן ענתה חנה - אשה קשת רוח אנכי, תפלתי היא כחץ מ'קשת המתפרצת מתוך לבי, ולמעלה מטעם ודעת, ועולה למעלה למעלה לאותו המקום ששם עולה תפלת שמנה עשרה, וכדכתיב ותתפלל על ה', וא"כ תפלה כזו אף שהיא פרטית צריכה להיות בלחש. וכן בהמשך כשבאת חנה לשבח לה' (שמואל א ב,ב) כתיב - ותתפלל חנה ותאמר עלין לבי בה', רמה קרני בה', רחב פי על אויבי כי שמחתי בישועתך, אין קדוש כה', כי אין בלתך ואין צור כאלקינו, אל תרבו תדברו גבהה גבהה, יצא עתק מפיכם, כי קל דעות ה' ולו נתכנו עללות:

והוא כי המשיכה חנה - בחי' קדושה חדשה, בהרגשת שמחה ע"ד שנוגשה בהקרבת קרבן בבית עולמים, עד 'כי עלוץ לבי בה', וכל הגילויים באופן שיצא 'עתק מפיכם' - מאליה, ולמעלה מטעם ודעת, כי קל דעות ה' [ב' דיעות כידוע מספרים] שכמו שיש דעת עליון, יש גם התעוררת הבא מצד דעת תחתון - בחי' המלכות, ובזאת חידשה ענין, כי עם שתוליד את שמואל צדיקא, יהיה הוא מופרש כולו לה', כי אם עוד לא נבנתה המקדש,

קדושת משכן שילה

שהתרגל אדם בהן במשך השנה -
איש תחת גפנו ואיש תחת תאנתו.

*

**עיקר הולדת השמחה בחי' ציון,
כשמתקנים דלתי הרחם בגבורות
מנצפ"ך, לעצור ההרגשות וההשגות
בקודש**

ובדברי קבלה נקרא הרחם שבו נוצר
הולד בשם נקודת 'ציון', והוא
כי כל הכח של יוסף הוא בזה שיוכל
לעצור בעד השפע, ושישפע במקומה
הראוי לגדל הוולד ברחם סגורה
בדלתות, [ע' עץ חיים דרוש העמידה
ברכת אבות. כי נקודת ציון שבנקבה,
פטר רחם שבה היא בחינת היסוד
שלה, והוא בחינת מ"ם סתומה, שהיא
סוד הרחם שבה - העשוי כצורת מ"ם
סתומה, בסוד כי לא סגר דלתי בטני,
כי שתי דלתות רחמה הם מצטיירות
בציור חיבור מ"ם סתומה, וע"ש כי
גוא"ל הוא בגימ' ארבעים כמנין אות
מ"ם סתומה: ומבואר שם עוד כי ה'
אותיות מנצפ"ך שמצד הגבורות הם
השומרים ועושים את הגבול לדלתי
הבטן לעצור השפע בתוכה כדי לגדל
הוולד כראוי].

ולא רק זאת, כי אם לא זכינו, ובמשך
הזמן שכחו את ה', ובעוה"ר
גרמנו שייחרב הבית, אין זה אלא מצד
'חסרון הכלים' שנחסר מאתנו - כלים
הראויים, ונפתחה דלתי ההיכל, והשפע
נגזלה בידי צר, ונחרבה ירושלים עד

ההשגה לדעת כי העיקר הוא להתבטל
לבחי' 'קדשי קדשים', ואדרבא בזמן
שנבנה המקדש מאז נאסרה הבמות,
כי אף כל השגת הקדושה ע"ד שהיתה
מושגת בשילה ביראה עילאה,
השתנתה דרכי האור לישפע ביתר עז
- בגורן ארנן, אשר נעשית לתל
תלפיות - תל שהכל פונים אליה,
וכנאמר (דברים יב, יא) והיה המקום
אשר יבחר ה' אלהיכם בו לשכן שמו
שם, שמה תביאו את כל אשר אנכי
מצוה אתכם וגו', השמר לך פן תעלה
עלתיך בכל מקום אשר תראה, כי אם
במקום אשר יבחר ה' וגו'.

ובזה מייחדים 'ציון וירושלים',
ומקום המקדש הוא בין
הגבולות של שבט 'יהודה ויוסף'
[בנימין - צדיק תתאה יסוד המזדווגת
עם מלכות כאחד, ע' בגמ' זבחים
ק"ח: שגם שילה וגם ירושלים בחלקן
של בנימין, ורצועה יוצאת ונקראת על
שם יוסף, כדכתיב 'ובאהל יוסף לא
בחר'] כדי לייחדם להיות שני מלכים
משתמשים כאחד, כנאמר 'הר ציון
ירכתי צפון קרית מלך רב', כי כל
עיקר קדושת המקדש היינו 'קביעות
מקום' אשר קלטתה לכל אדם
להתעלות בכולו, ויהיה המקום כלי
ראוי שבו ישפע קדושת ציון - עד
שיעלהו לכל שייפי האדם כולו.
ונמצא כי מעלת המקדש הינה בזאת,
שגם בו יכוון האדם כולו להתעלות
ולעצור בעד כל תכונות גשמיות

קדושת משכן שילה

כט

ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק, ויצחק אורית לון ליעקב, ויעקב אורית לון ליוסף. כיון דמית יוסף ובני ישראל הוו בגלותא אתגניזו אתון ואסתלקו במלקדמין עד דקיימו ישראל על טורא דסיני ואתמסר אורייתא לישראל ואתגלו אתון, והוו ישראל ידעי לון על ברירו דילהון ברזא דשמהן גליפן עד דחטאו. כיון דחטאו כתיב ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב, והוה ידע לון משה ויהושע ושבעים זקנים ובהו עאלו לארעא. כיון דאתבני בני מקדשא ואתגלי שיר דא, אתגליפו אלין אתון - בעשרין ותרין אתון, רזא ב"ך כ"ב אותיות] והיינו מישרים אהבוך..

ופי' הרמ"ק - ובהו עאלו לארעא, פי' באור שנתגלה מהם עליהם יכלו לטהר ליכנס לא"י ולכבוש ז' עממים ולשבר ז' קליפות השולטים בא"י, כדכתיב (בראשית יב ו) והכנעני אז בארץ, סוד ארור כנען נחש הקדמוני. וזהו סוד האותיות מנצפך, והוא היסוד הצדיק, ועליו נאמר טוב הצפון לצדיקים לעה"ב, וזהו מנצפ"ך 'צופים' אמרו, כי הוא מטוב הצפון לצדיקים.

ונמצא כי עיקר תיקוננו תלויה במה שנתקדש בחזרה, ושיעבודי הגלות יכריח אותנו להתנור ולעצור בעד כוחותינו ושפענו כלול בתוכנו, אשר בזה נבנה ונתקן דלתי ההיכל שיהיה ראוי ליסגר כדת וכדין כל ששת ימי המעשה, עד שנזכה במהרה ל-יום השביעי יהיה פתוח בעת הנכון,

יסודה, ואין מקום ראוי שייתחדו בו בחי' ציון וירושלים. ולכן עד כי יבוא גואל, משיח בן דוד מסתתר בצער ועוני, ונמצא עמנו בצערא בגלותא, וצדיקים מצטערים בצערא דשכינתא.

ובדברי קבלה מבואר, כי זה סוד מאמר חז"ל (מגילה ג.) מנצפ"ך צופים אמרהו, שכחהו וחזרם ויסדם, והוא כי כל סדרי תיקוני עולמות תלויים בסוד שמירת משמרת הקודש, לסגור דלתי הבטן שלא ישפע השפע לחוץ, וזו נעשו ע"י תיקון ה' אותיות מנצפ"ך, וכל שחטאו ישראל גרמהו ששכחהו, ועבודתנו לתקנם תמיד מחדש. וכמבואר בדברי הרמ"ק (פרד"ר שער כז, פרק כו) ע"פ הזהר (שה"ש ע"ט). בפסוק מישרים אהבוך (שה"ש א) שפי' אליהו הנביא ז"ל, מישרים אנון שאר אתון דאשתארו, ומאן אינון מנצפ"ך דלית בכל אתון דאתקרון מישרין בר אילין. ואינון דאתכפלו משרים אילין באילין, מ' במ' נ' בן' צ' בן' פ' בן' כ' בן' אלין משרים אילין באילין, ודא בדא - דהא עשרין ותרין אתון כליין, כך אינון דאשתארו דאינון - מישרים אהבוך, לאתכללא עמך באינון עשרין ותרין אתון. אילין מישרים אינון אתון טמירן גניזון גו עלמא עלאה. וכד אתגניזו אור קדמאה אתגניזו אתון אילין והוה ידע לון אדם. בתר דחטא אדם אתגניזו במלקדמין. עד דאתא אברהם וידע לון ברוח קודשא דשראת עליה. לבתר אורית לון ליצחק, דכתיב

קדושת משכן שילה

ועוד שלא באתם אל המנוחה ואל הנחלה, ופי' חז"ל [ע' ברש"י עה"ת - ע"פ חד מאן דאמר בגמ' שם] אל המנוחה - זו משכן שילה, ואל הנחלה - זו ירושלים: הרי כי עם גודל ההשגה שיש בהקרבת זבחים על במה - כל אחד כפום שיעורין דיליה, עוד נחסר בזה המנוחה והנחלה, כי המציאות הוא - שכל אדם החי בעולם הזה אשר רובו רע, אף אם הוא מן הני ישרי לב הכי קדושים - כל שאין האדם הגשמי עושה סיג לקודש, לעד היכן יתפשטו הרגשותיו והשגותיו, יוכל לבוא למלחמה נפשיות בערבובי טוב ברע, ויצריך ליוזר מאוד להבדיל בין הקודש להחול, ולהיזר מן יצר הצבוע - המכניס בו פניות ועקמומיות השכל, כך שזה עוד רחוק מן השלוח והמנוחה, ומה עוד זה זה רחוק בהרבה - מלהיות השגותיו לנחלה וירושה ליוצאי חלציו ולדורות הבאים, כי מי יודע מה יולד יום, ואם היום יש לו בהירות הדעת, הרי עם ירידת הדורות מתעוררים תאות והשגות רעות, כך שבלא יודעים יוכל למצוא עצמו מטהר את השרץ בק"נ טעמי היתר..

ולזה מה עוד השתוקקו בני ישראל שישרה השכינה בקביעות במשכן שילה [כי עד אז לא נחשבה השראת השכינה כמבואר בגמ' שם, שכל השראת השכינה רק בחלקו של בנימין, משא"כ כל י"ד שנה של כיבוש וחילוק - שהיה הארון בגלגל.

ובכלים הנכונים, כי ירחמו עלינו משמיא, ויחזור לגאלנו, ולהוריד את בית מקדשנו משוכלל מלמעלה.

*

מעלת משכן שילה, להתבטל בראית הקודש, ולא כבבמה, בחי' איש כל הישר בעיניו לפי קטנות השגתו בלי גבול

ולא עוד אלא כל תפלתנו, הוא ע"ד המבואר בגמ' (זבחים ק"ח.) רבי אבדימי בר חסא אמר אמר קרא - ולו תאנת שילה, [תאנת - לשון תאניה ואניה (איכה ב)] מקום שכל הרואה אותו בחרבנו - מתאנת עליו על אכילת קדשים שלו, ופי' רש"י - שהיו מתאנחין ורואין, שמשם היו זוכרין אכילת קדשים שהיתה במקום מראיתו:

ולמה מתאנחין על משכן שילה דייקא, ויבין את זאת בהקדם במה שיעיר המתבונן - איזה מעלה גדולה היתה בזמן ש'איש כל הישר בעיניו יעשה', עד כי היו מעלין זבח 'על במה קטנה' - בכל מקום אשר תראה, עוד מלפני שהושכנה משכן שילה, כי אזי היתה ישרות כל אדם פשוט - כדבעיא למהוי, ולא הוצרכה האדם להתנצר במיצר ובמעצר, לא לתת להרגשותיו ולהשגותיו הרוחניות להפעיל איש ואיש כרצונו וכמקומו.

ובבל זאת תלהו הכתוב, כי לא הותרה בכזאת כי אם - כל

קדושת משכן שילה

לא

קדושתו של יוסף, זה כח על טבעי להיות נבדל מן הגשמיות, כך שלא שייך שיתפעל מן ראיות מושכיות גשמיות, וזכה ל'עלי עין' למעלה מן עין הגשמי, והיא שגרמה לכך שקדושת המקדש שבגבולו לא תהיה בגבולותיו הגשמיים, אלא תתפשט קדושתו בכל הרואה, כי צדיק יסוד עולם השפיע אשר כל הרואה אותו התבטלה אצלו כל הרע, ואין שום דבר שיפסיק ראית הרוחני אף כשעומד אדם מרחוק כל שיכוון אל הקודש. ובוזה הגיעו אל מנוחה והשלוחה האמיתיות.

מעלת המקדש, להיות ל'לנחלה' בירידת הדורות, ואף קצה המחנה יוכלו להשתנות בעליה לרגל, תוך כותלי המקדש

ברם, מה שהוחסר להם עוד 'זהו הנחלה', והוא כי 'לא לעולם חוסן', ואם דורם היתה דור זכאי, הרי ברצות ה' שבמשך הדורות יתקנו אף ניצוצין הכי שפלים, ואכן עבור זאת בכל דור ודור מתחדשים ומתרברים צד הסט"א, מה שלא שערו אבותינו ורבותינו מדורות הקודמים. ומה עוד כי אם בדורות הקדמונים עוד נמצא בנו שרידי דור הישן - בחי' נשמת צדיק יסוד עולם [כנשמת עלי הכהן, ושמואל הנביא], שהאירו את לבנו, באכילת קדשים בכל הרואה, הרי עם ירידת הדורות [בבני עלי, ובזמן שכבר

ולכמה מ"ד לכל חטאת יחיד וחובת יחיד - הוצרכה שימתינו עד שיקבע המזבח במשכן שילה], ואזי התבטלה דיעות בני ישראל אל קודש הקדשים - שבו הארון והלוחות והספר תורה - קבוע במקומו, והאירה לבני ישראל - בחי' 'דעת עליון' [ולא רק 'דעת תחתון' כל אחד כפום שיעורין דיליה, וכפי השגתו הנראה והנרגש], ואחרי התבטלות הלזה, אזי הגיע אל ה'מנוחה' ולא התפחדו עוד מן יצר הרע.

בכל שנות שילה, זכו כל אחד לישורות הלב, נתבטלה כל השנאה והרע בהתבטלות לראית שילה, בחי' יוסף צדיקא

אמנם מצד שני - עוד כל ימי השופטים, עד סוף מלוכת 'שמואל הנביא', עוד שרה בהם מעלת 'איש כל הישר בעיניו יעשה', והשגת כל יחיד ויחיד היתה מצד תכלית היושר, ואכן עבור זה עוד יכלו לאכול אכילת קודש בהשגות קדושים בכל הרואה, ואף על הרים הגבוהים שמשביב - בחלקת שאר שבטים, וכמבואר בגמ' (סם) שזכה יוסף, שאף 'בין השנואין' היינו שאר השבטים ששנאו אותו, התבטלו ויכלו לאכול מן הקודש כל שהתבטלו וראו את הקודש. והוא אחרי שכל השנאה והרע - התבטלה כליל מול ראית והשגת הקודש בחי' יוסף שביטל את כל הרע, וכמו שביאר המהר"ל (ובחים קיח:) כי

קדושת משכן שילה

ויקחהו ממכלאת צאן, מאחר עלות הביאו לרעות ביעקב עמו ובישראל נחלתו וגו', ובית המקדש נבנה ע"י שבט יהודה החזק כארי, ואינו מתפעל מן מצבי העליות והירידות שבמשך הזמנים, 'וכארץ יסדה לעולם' - נבנה הבית בבנין חזקה המאירה אף את אבן הדומם והחומרי, והמעלה את כל אדם - הבא בית ה' ושב בתשובה ומשתחוה ומודה, וכמו שהודה יהודה ולא בוש, ואף נשמות הנטרדים בקצה ארץ ישראל, הרי מני אז התחייבו - בעלייה לרגל [וכמבואר ברמב"ן דברים טז, ט, שעלייה לרגל היתה רק במקדש, ולא במשכן, ע' בגמ' מכות י.] ומעלה את האדם בחזרה עד לרום המדריגות כנאמר 'ויבן כמו רמים מקדשו', וחוזר ומייחד 'ציון וירושלים' [כשהאדם בכל מצב מתבטל ושב לבחי' הר ציון, כבחי' ויגש יהודה אל יוסף] וכל שעלה האדם בית אלקינו, והתנזר עצמו מן החול, להיות שומר משמרת הקודש, והביא את קרבנו בכונה טהורה להתקרב אל ה' מול ארון הקודש שבבית קודש הקדשים, וראה את הכהנים בעבודתם ולוים בשירים ובזמרים, התבטלו ונמוסו אצלו כל זיהמת הגשמיות שהצטברו עליו במשך השנה, וכל תאוותו ותשוקתו לא היתה רק לאכול את הקודש, ולהתכלל בקדושת המקדש, ואף עלה בו היראה והפחד - אשר ילווהו לאדם גם בחזרתו מן הקודש לא להיטמא ולרדת מדרגתו אשר קיבל,

שאלו למלך, ומלכהו לשאול [ודוד] סר צלם מעליהם, ואם נשארו צדיקים פה ושם - היו הם בבחי' שאול גבוה מכל אדם, וכלליות ישראל נתיתמו ממנהיגים המגביהים ושומר עליהם, ואזי בעוון הדור [בזמן בני עלין] נשבה הארון אצל הפלשתים. וחזרה זמני היתר הבמות בג"ז שנה - שהמשכן שכנה בנוב וגבעון [כמבואר במאירי מגילה ט. ע"פ הירושלמי, שהיסוד הוא כל שאין המזבח אצל הארון, אין זה זמן השראת השכינה שבמקדש ובמשכן], ובזמן היתר הבמות הלזה - כבר לא זכינו לאותו הישרות לכל אדם בכל מקום - כמו שהיה בזמן שפוט השופטים.

אזי ריחם ה' עלינו, והנחילנו את 'בית עולמים', שבנו דוד ושלמה בנו - בהר המוריה נגד שער השמים, אשר משם מאירה לכל אדם בכל מצב, אף בזמנים שלא נזכה לזאת ההשגה של שבטו של יוסף צדיקא - כמו במשכן שילה. ולכן היתה זו בית של אבן המתקיים לעד, ומני אז השכינה לא זזה מכותל המערבי, וקדושה ראשונה קדשה לעת"ל. ולא היתה עוד משכן של אהל היריעות [שהיו במשכן שילה, מן היריעות שבמשכן, וכנאמר (תהלים עח סה) ויקץ כישן ה' וגו' וימאם באהל יוסף ובשבט אפרים לא בחר, ויבחר את שבט יהודה את הר ציון אשר אהב, ויבן כמו רמים מקדשו בארץ יסדה לעולם, ויבחר בדוד עבדו

הבטיחנו – כי לא יטוש ה' את עמו ונחלתו לא יעזוב, ובא לציון גואל, אלא מה השתנתה – המבט שלנו השתנתה.

הדברים יובנו – כשנתבונן בעומק כוונת תפלת משה רבינו ע"ה – 'אעברה נא ואראה את הארץ הטובה אשר בעבר הירדן ההר הטוב הזה והלבנון': וידוע כי כיוון משה רבינו בתפלתו, שהבית המקדש לא ייחרב, כי ידע רעיא מהימנא, שאם יבנה המקדש על ידו לא היה הבית נחרב¹. והקב"ה לא הסכים על ידו, אלא אמר לו 'עלה ראש הפסגה וראה עיניך ימה וגו'.

הענין בזה כי האמת כי אבינו אב הרחמן לא קבע ענין ירידת הדורות - בכך שהנחילנו בית עולמים,

וכנאמר 'למען תלמד ליראה את ה' אלקיך כל הימים'.

*

החורבן כדי להתעלות ביתר שאת, ע"י שירדנו להעלם והסתר, ולעצור הרגשתנו בכליון עיניים, לראות את מלכנו

אבל גם בזאת לא נגמרה סדר ההשתלשלות, כי אם זכה זכינו לראות את בית תפארתנו ומקדשנו על מכוננו וכל הדרו - למשך ת"י ות"כ שנים. הרי גם אז הושפעה ירידת הדורות, וירד ירדנו בגלות המר הזה בעוה"ר, וכבר קרוב לאלפיים שנה אנו צועקים – ולירושלים עירך ברחמים תשוב וכו'. והגם כי לכאן במושכל הראשון נראה, כי אפס תקוה ח"ו, הרי

יג. ע' במדרש (דברים רבה - מהדורה חדשה) עה"פ 'רב לך' א"ל משה וניעול דאנא בני מקדשא, א"ל ואין את בני יתיה לא חרב, א"ל משה והא יאות לא יחרב, א"ל הקב"ה ואם אינו חרב אני מכלה את בני שהן עתידין לחטוא לפני ולהכעיס אותי ולעבוד ע"י, אמרתי 'זובח לאלהים יחרם' ואני מתיש חמתי בביתי ומחריבו ואין בני מתכלין, שכן כתיב כלה ה' את חמתו'.

וע' בגמ' (סוטה ט) מה שדרשו עה"פ רננו צדיקים בה' - לישרים נאווה תהלה' אל תקרי 'נאווה תהלה' אלא 'נוה תהלה' (פירש"י על עסקי נוה בתים שבנו יהללוהו) זה משה ודוד שלא שלטו שונאיהם במעשיהם, דוד דכתיב 'טבעו בארץ שעריה', משה דאמר מר משנבנה מקדש ראשון נגזו אהל מועד קרשיו קרסיו ובריחיו ועמודיו ואדניו, היכא, אמר רב חסדא אמר אבימי תחת מחילות של היכל: [וע"ע באוה"ק דברים א, לה, פרשת דרכים דרוש ח', ובעשרה מאמרות לרמ"ע מפאנו ח"ב פט"ז, ובמגלה עמוקות ואתחנן אופן כ' פ"ד, ובנחל קדומים להחיד"א, וישמח משה ריש פרשת בשלח, ובבאר מים חיים ריש פרשת ואתחנן - דנוודע שאם היה משה נכנס לארץ ישראל לא היו שולטין זרים במעשה ידינו, ולא גלינו מארצינו והיו כל הדברים באים לתיקון].

קדושת משכן שילה

פנימי ועמוקה ביותר בעת שבית המקדש חרב בעזה"ר. וכבר מאז ומקדם גילה הקב"ה למשה רבינו מהימנא כוונה פנימי הלזה, והוא כי באחרית הימים – התגלות קדושת המקדש אשר בלב כל אחד מישראל, וכנאמר 'ושכנתי בתוכם – בתוך כל אחד ואחד מישראל', יהיה בזו האופן שכבר הושגה עכשיו במצב רוחו של משה רבינו מהימנא.

וכאמור שאם נתבונן במצב רוחו של משה רבינו מהימנא, אז בעת שחזר אליו הדיבור, שכפי ראות עיניו הטהורות - התחיל להתחנן ולבקש תקט"ו תפלות, אך ורק מכח דחיפת רוחניות - שכנסת ישראל לא יאבדו את ריעם האהובה, אשר ישלים את היציאה מגלות מצרים, ולא יגרע הוא מאותם ט"ו אלף שהועילה זכותם להישאר בחיים.

וכאפס מה, כן אנו מרגישים זה עידן ועדנים, אחרי אלפי אלפים ורבי רבבות תפלות ותחנונים שכבר נשפכו דמים כמים, אנו ואבותינו ואבות אבותינו, והלב צועקת 'עד מתי', ומבקשים בכל לשון של בקשה בתפלה ותחנונים 'ותחזינה עינינו בשוכך לציון ברחמים', ובית ישראל בכל מקומות נידוחיהם נאנחים ונאנקים עד למעלה ראש, עיני עיני ירדה מים על שבר בת עמי. וממתנינים אנו בכליון עינים 'בן דוד' עבדך - איכה, ומה עוצר בעדך לבא

והאדם ישב לו בכל מקום נידח תחת גפנו ותחת תאנתו, ושרק בזמן מן הזמנים יעלו ישראל בית קל, ואז בהר ציון ישכח ויעזוב את ביתו ונחלתו מאחור, ויתבטל מכל השגותיו העצמיים התחתונים אשר בו שהה כל השנה. ונמצא כי בזאת עוד לא נזכה לזאת הטובה שהיתה מצד אחד בזמן משכן שילה, שיהיו הקדשים נאכלים בכל הרואה, ואיש כל הישר בעיניו זכה אף בדעת התחתון מלכתחלה לא להתגשם בזוהמת עולם הזה כלל. אלא אדרבא כל כוונת בניית בית עולמים, אשר יהיה לנו בזאת כר נרחב, ושני המקדשות יהיו ליסוד לבנין בית השלישי שיבנה במהרה, ולא נחרבה המקדש כי אם עד היסוד, אבל היסוד שכרה דוד לא נחרבה. ובזאת יוכנו בני ישראל בהכנה מליאה לימות המשיח ובאופן היותר מועיל, אשר כבר התחילה עם החורבן, שמאז ניקח גם המעלה של בית עולמים, וגם יתעלו לעוד דרגא נעלית יותר, כערך שזכינו במשכן שילה הקדום.

האומנם וודאי שמעכשיו זו נעשה באופן הכי שונה לגמרי, והוא על דרך שביארנו בריש המאמר, בעיקרי מעלת בית המקדש - שנקרא 'מקדש' מצד הפרישות, והיה הלויים שומרים את משמרת הקודש. ואם בזמן שבית מקדש היתה בנויה על תלו - היתה שמירה זו באופן חיצוני הנגלה, הרי הרבה יותר זו באה באופן

קדושת משכן שילה

לה

של ברזל רח"ל - ועוד ישאר אדיש, ולא יתעורר מפעם לפעם בהתעוררת תשובה הכי עמוקה - ב"י עמקים עד לעומק תחת בזמן שנמצאים ונדכאים בעמקי שאול, אשר לעמקות הלזאת באופן נסתר - אין בדומה לו בשום השגה רוחני באופן הטוב והישר, אף ממה שהשגנו מאז ומקדם בזמן שביהמ"ק היה קיים.

הן אמת, כי זה באה באופן אשר טרקו וננעלו בפנינו כל דלתות פתחי ההצלה, אבל כבר פתחנו את דברינו, כי גם כל קדושת 'ציון המצוינת', בא בקדושת יסוד יוסף, אשר בפרישתו ועצירתו בקודש לא ללכת אחרי עינו המתאוה למלא משאלותיו הנראות, גרם שנסגרה דלתי בטנה כביכול, עד לזמני פתיחת דלתי בטנה בלידת הקודש בבניית המשכן.

ובזה גילה הקב"ה למשה רבינו - שידע כי דייקא עם אי מילא משאלותיו, עד שיצריך להישאר מאחור במדבר הר נבו, בזה העצירה נעצרה דלתי בטן כנסת ישראל - אשר בו נעצרה התעוררת הכי רבתי של תשוקת רועינו משיחנו - עד כי אין ערוך לכח הנזרע ע"י עצם ההתאפקות והעצירה אשר בזה נכפלת בכפל כפליים לאין שיעור אותה כוח מוליד הטוב - לבנות ההר הטוב הזה והלבנון דלעתיד.

אבל לא רק באשר זו נתינת כח להכנת בנין דלעת"ל, אלא גם

לגאלנו גאולת עולם. והכי לא סגי כל הצרות והתלאות אשר מצאתנו דורי דורות, ושואגים מכאב - עוד כמה שייך לקרוץ מחומר כמונו לשאת על כתפנו הצרים והדלים - את עול הצרות והתלאות השונים והמשונים התוקפים אותנו בלי הרף רח"ל, ועוד כמה עוד נתאפק ולא נפקע לסבול עול הגוים השאננים, ולמה נגרע מכל האומות היושבים בטח ומלעיגים עלינו 'לעג השאננים'. ובכל זאת אי ואבוי - כבר עבר קציר וכלה קיץ, ועדיין לא נשעננו.

והנה, הכי יעלה על הדעת - שאת כל זאת העליל עלינו אבינו אב הרחמן - למיגנא ח"ו, או רק לכפרת עוונת, חס מלהזכיר, אלא הוא הדבר אשר דיברנו, כי אומנם יש פה אהבה הכי עמוקה ומוסותרת. והכי מה ענה לו הקב"ה למשה כתשובה למשאלתו - עלה ראש הפסגה וראה וכו', ואם הדברים כפשוטן, הרי אין זו אף כתמורה קלושה לנחם את לב רוח משיחנו - משה רעיא מהימנא.

אבל וודאי כי בזאת נמצא את נחמתנו ומענה למשאלותינו, כי יש מין השגה 'של אכילת קדשים בכל הרואה' באופן אשר זו באה מצד - כליון עינים, כשעינינו יוצאת וכלות, ומכלה את כל הרע והזוהמא שנצטברה עלינו, ע"י הרגשת יסורי עצירת כל טוב, המכליל את כל שייפין, כי אין חלק מחלקי בשר החי אשר יחתך בו איזמל

קדושת משכן שילה

נאד הדמעות כדלתי הרחם הסגורות, ולהיבנות בו להיות זרע מצמיח ישועות, ותצילנו מכל גזרות אכזריות, כי לך לבד עינינו תלויות.

ובל שענינו מוגבהות ופניות למעלה ומבקשים 'ותחזינה עינינו בשוכך לציון ברחמים', אזי באפס מה זוכים להתעלות בתפלה ולשכוח את צערנו, ולהיכנס ולהישמן תוככי אותיות התפלה, עד כי האותיות הם מאירים, ומרחוק אנו מרגישים כאילו כבר נכנסנו ל'עולם האצילות' המאירה בתפלה.

נמצא, כי באמת נשארה 'נחלתנו' בית עולמים לנצח ולנצחים, רק שהשתנתה דרך הגישה, שאם בזמן שביהמ"ק היה קיים, היתה זאת מצד הנראה והנגלה, הרי עוד היתה אז להשגת האור גבול וגדר - בין כתלי בית המקדש, משא"כ השגת ההתרפקות כליון עינינו, הגם אשר היא באופן הנסתר, ובזמן שאנו צריכים לעצור בעד כל משאלותינו ותאותינו הבורעים ומעוררים לפנינו. אבל הרי הוא באופן היותר עמוקה, ובתכלית פנימיות ההשגה, ובאופן מכוסה ונעלמת - הרי עם השגת 'עבודת התפלה' במקומות נידחני בגלותא - הרי קדשים נאכלים בכל הרואה, ובכל המתרפק - ונכספה גם כלתה נפשו לחצרות בית ה'.

מעכשיו באופן הנסתר, הרי כמו שזכה יוסף למה שעצר בעד עינו, כך שכל ישראל יזכה במשכן שילה להשגת קדשים בכל הרואה כנזכר, כן אמר קרא - ולו תאנת שילה, [תאנת - לשון תאניה ואניה (איכה ב)], וכאמור לעיל - מקום שכל הרואה אותו בחרבנו - מתאנח עליו על אכילת קדשים שלו, ופי' רש"י - שהיו מתאנחין ורואין, שמשם היו זוכרין אכילת קדשים שהיתה במקום מראיתו:

היינו שבאפס מה, מכיון שבלא"ה כל ההשגה באופן נסתר, אזי אין פחד מצד ירידת הדורות, ואדרבא באופן הכי עמוק, מתוך האבל והצער שאנו מזכירים בעצמנו, אנו זוכים כבר עכשיו לאותה דרגת הראיה אשר בקודש, וע"ד הנאמר במשה רבינו 'עלה ראש הפסגה', ותתעלה מתוך צערך והתפקותך לדרגת הכי נעלת עליונות, עד כמעט להשתכח ממצבך, ולשמוח בהתדבקות הבורא ית' אשר מתייחד הדיבור אליו, באופן שתעמוד לראות ולהתדבק בהתרפקות אל נחלתנו אדמת קודש, מול שער השמים.

ולעומתו, גם אנו כל בית ישראל בעת כי אזכרה אלהים ואהמיה. בראותי כל עיר על תלה בנויה. ועיר האלקים משפלת עד שאול תחתיה. ובכל זאת אנו ליה ועינינו ליה. אזי שומע קול בכיות. וודאי ישים דמעותינו בנאדך להיות, ותמלא

קדושת משכן שילה

לו

ומה שבני ישראל לא זכו, גם רבן ומנהיגן לא זכה, ומדה טובה מרובה, שלמה שכן זכה להתעלות בתפלתו לגמרי, לזה כן גם אנו זוכים בכל עת, שבזכות משה רועינו יש גם ביכלתנו להתעלות בתפלתנו ובקשתינו, להתעלות באופן הרוחני, ולהגביה עינינו בתפלתנו נגד ירושלים (ע' ברכות ל), ולהתחנן 'ועינינו תראינה מלכותך', ולאסוף ולכלות את כל הרגשותינו ומכאובינו להעלותו באש קודש, ובו בזמן גם לכלות ולעצור את כל מדות אהבות זלות המתעוררים בנו בשבתנו על סיר הבשר, ובעת שאנו נרגשים כנעזבים ונשכחים בחומריותא דגלותא בעוה"ר. ובכח שירת פסוקי דזמרא ועיון התפלה נשיב את לבנו, ולאסוף את כל אותם ההרגשות בקדושת יסוד יוסף ולהקריבם להשי"ת, כנאמר (מלכים א' ח, מה) ושבנו אליך בכל לבבם ובכל נפשם בארץ איביהם אשר שבו אתם, והתפללו אליך דרך ארצם אשר נתת לאבותם, העיר אשר בחרת והבית אשר בנית לשמך:

ובזה פותחים אנו התפלה, באופן שנדע כי אין העיקר המילוי הבקשה, אלא אנו מתבטלים למעלה, ומחברים 'גאולה לתפלה' [בחי' יוסף ויהודה] וכענין יחוד 'ציון וירושלים' כידוע. כי אם נצרך עוד תיקונים, הרי העיקר כי יישמר שפע 'דלתי הרחם', ולא יצא הרגשתנו ובקשתינו כי אם דרך פתח הקודש הרוחני. ואומרים 'ה' שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך,

תפלתנו ע"ד להתקשר במצב רוחו של משרע"ה, לשמוח ולהתדבק בה' באופן רוחני, אף שבנגלה עוד לא נתמלא מבוקשנו

ואכן בזה אנו שואפים ומתרפקים בכל תפלה ותפלה, ואנו מתכללים עצמנו בתפלתו הגדולה של משה רעיא מהימנא, שהתדבק בלא פחות של תקט"ו תפלות, עד שפעל להיות מתדבק לאלקיו כ"כ, עד שראיית עיניו הקדושים 'בכליון עינים' לדבר אי מילא משאלותיו אשר כל כך השתוקק, ושתם תפלתו בעדו בזמן שכל חטאו במי מריבה לא ברורה, ואף ראה שלאחרים כן נתמלא בקשתם, ובכל זאת קיבל את עוון הדור, והשאיר מאחור בעבור עון הדור, כנאמר ויתעבר ה' בי למענכם, ובכל זאת פעל בדרך על טבעי להחיות את 'עיני שכלו' להתעלות להיות רוחני לגמרי, ולפרוח כמלאך עליון לראות הכי רחוק, וכמו שפי' המהרש"א (ברכות) שהראה לו באופן ניסי את הרחוק כקרוב, ואם היו זו נס באופן מוחשי, עוד ביותר מזה היתה זו באופן נפשי, שהתעלה להחיות אותיות בקשתו ותפלתו כאילו התמלא משאלתו ולהרגיש כאילו נכנס לדרגת ארץ ישראל הרוחני, ולא התחשב כלל במה שבפועל הוא נשאר רחוק בגלותא כשאנו פונים למעלה.

וכמו שסיבת אי מילא משאלותיו היתה 'כי התעבר ה' למענכם', הרי שהיו הוא מאוחד בכלל ישראל,

קדושת משכן שילה

וכמבואר בדברי האריז"ל שבוזה את מילוי הבקשה, וכל זאת לצרכי מתקנים דלתי פתחי הפה בסוד התיקונים בבוא העת הנכון להולדת מנצפ"ך י"ד שהם הה' גבורות המעכבים הגאולה. ובזה הביטול וההתעלות

יד. כדאיתא בכוונת - אדנ"י [מלכות] שפתי [נצח והוד] תפתח, 'ופי' - תכוון להמתיק אותיות מ"ג - מן מנצפ"ך שבגימ' פ"י. ועל ידי ט' יודי"ן, היינו ד' יודי"ן דע"ב וג' יודי"ן דס"ג, ואל"ף של אדנ"י יש בו ב' יודי"ן, הרי ט' יודי"ן בנימטריא פ"י, ונשאר ו' של אל"ף שבין ב' היודי"ן הרי 'ופי. גם שם ס"ג וכ"ב אותיות עם שורש ה' של ה' מוצאות הפה בנימטריא פ"י. ועוד תכוון כי ראשי תיבות של 'ופי יגיד תהלתך' הוא תיו היא המלכות שכוללת כ"ב אתוון מא' עד ת', שהיא משימה פניה לעלות לאצילות, ויומשך לה שפע מאצילות להמתיק כל הכ"ב אתוון שבה, וה' אותיות מנצפ"ך יומתקו על ידי שם בוכ"ו אותיות שניות של אהיה בגימטריא ל"ד הנרמז בסופי תיבות של ופ"י יג"ד תהלתך שהוא ידך בגימטריא ד"ל, ותכוון שיתמלא שם אדני במלוי דמלוי שיש בהם ד"ל אותיות, כמנין השם בוכ"ו

ובכל זה נעשה המתקה, וכמו שפ"י בברית כהונת עולם - מאמר אילו של יצחק (פרק נה) ופי 'יגיד' - לשון המתקה כדכתב האר"י זלה"ה (פרי עץ חיים שער העמידה פרק ג') יגיד - ודאי [יומתק] בחינת הפה, לתהלתך, והוא כטעם (במדבר יא ז) והמן כזרע 'גד' הוא [לשון מתיקות] כן יהיה בזה, ופי יגיד תהלתך.

ומוסיף בברית כהונת עולם, כי בגמ' (מגילה ב:) מנצפ"ך צופים אמרו, ופירוש בתוספות שהוא מלשון 'מן צופך', [מן המתוק], וגם תנועת תיבת 'מן' יהיה תיבה בלתי נפרדת לעולם - כטעם שבא נע שלא יהיה מופסק לעולם בלי תנועה אחריו, ושלא יעמוד בפני עצמו בחינת גבורה הקשה, ואמנם בחינת צפ"ך נקשר בנוקבא בעצם כטעם (בראשית ב, כב) ויבן ה' אלהים את הצלע, כי הוא צלע מצלעותיו, ובחינת מ"ן לא אתקשר בה כי אם בעת נסירתה ממש דתקיף יתיר, והוא נרמז אשר לקח מן האדם, שכן בחינת מ"ן מדינין דחוטמא (כנזכר בזהר נשא אדרא רבה קל:), והוא מתואר אל האדם יותר מבאשה, ועם כל זה ברמז קצת חיברה יחדיו מ"ן - וצל"ע, ובנה אותה לאשה.

וע"ע ברמ"ע כי מנצפ"ך צופים אמרו, היינו שכל כ"ז אותיות שהם צינורות הרוחניים כבר נשפיעו מסיני, רק אח"כ בעוון העגל שכחהו, וזהו שאומרים [תפלת מוסף לשבת] אחר שגומרים אותיות תשר"ק, גומרים באותיות מנצפ"ך, ואומרים - אז מסיני נצטוו פעליה, היינו כי גם תיקוני אותיות מנצפ"ך כבר התגלה ונתקן, רק כיון שאחרי כן נתקלקלו הדלתות - והוזל השפע להסט"א הוצרכו תיקוני הגבורות, עד שלא יתמלא הבקשות, כדי לתקן מחדש אותיות הללו.

קדושת משכן שילה

לט

לקבורה - זה היה אחר החורבן, ודבר זה צריכה בירור.

ומחדש ר' צדוק - כי באמת מצינו רמז בתורה לזה שנקרא ט"ו

באב, יום טוב. והוא ממה שנאמר (סוף שופטים) הנה חג ה' בשילו מימים

ימימה וגו' והנה אם יצאו בנות שילו לחול במחולות וגו'. ולא פירש איזה

חג הוא מימים ימימה^{טו}, לכן נראה דחג ה' בשילה וגו' המכוון על ט"ו

באב, דכל החגים לא נקראו חג ה', ואף בסוכות שהוא זמן שמחתנו

וכתיב ביה מפורש מצות שמחה כתיב ושמחת בחגך - שהוא שמחת ישראל

זכר ליציאת מצרים. ורק מצינו בתורה אצל אהרן שאמר חג לה' מחר, על

י"ז בתמוז שאז נשלם המ' יום ראשונים שהיה משה רבינו ע"ה בהר,

ואמר שאז ירד מההר עם השני לוחות בידו. ולולי הקלקול היה אז חג לה',

[שאז היה צריך להיות יום שמחת לבו של הקדוש ברוך הוא כמו במתן

תורה. וכמו שנאמר במצרים שלח את עמי ויחוגו לי במדבר, ולא מצינו

בעצמו נעשה המתקת הדינים - ופי' יגיד' - לשון המתקה לבחי' הפה והדלתות.

*

יו"ט נעלם ביום חול - בחמשה עשר באב - חג ה' בשילה, אף אחרי הקלקול, ועוד לא התאבלו על מתי מדבר

וע"פ כל זה יובן, גודל יום החג של ט"ו באב, וכמבואר כל זה באריכות נפלאה בספר פרי צדיק

(מאמרי ט"ו באב) וכדאי להעתיק ממקצת מתק לשונו, וז"ל: במשנה (סוף תענית

ד, ה) אמר ר' שמעון בן גמליאל לא היו ימים טובים לישראל כט"ו באב

וכו'. ובגמ' אמרו ר' טעמים - על מה שלא היו ימים טובים כזה. אבל פלאי

הוא במה שלא מצינו רמז בתורה לזה שנקרא ט"ו באב - יום טוב. ולא עוד

אלא הגם שבגמ' אמרו ר' טעמים, הרי כל הה' טעמים היה רק בזמן הבית,

רק טעם אחד יום שנתנו הרוגי ביתר

טו. ע"ש כי הרד"ק פירשו על יום הכפורים שבו נזכר במשנה ובגות ירושלים יוצאות וחולות בכרמים. אבל היכן מצינו שיהיה נקרא יום הכפורים חג, אבל נקרא רק מקרא קודש, דחג נקראים רק הג' רגלים חג המצות וגו' דחג הוא לשון שמחה בכמה מקומות, דלכן בלשון חכמינו ז"ל סתם חג הוא חג הסוכות שהוא זמן שמחתנו וכמו שאמרו (הגיגה י' ע"ב) חוגו חגא פירש רש"י להרבות שמחה. ומה שכתוב בתוספות דיש מפרשים חג מלשון רקידה כמו יחוגו וינועו כשכור, גם שם הוא מלשון שמחה שהשכור מתוך היין לבו שמח עליו. וכן כתיב (ש"א ל') אוכלים ושותים וחוגגים בכל השלל, היינו שהיו שמחים בהשלל מתוך אכילה ושתיה וגם מחולות בכלל, ודוחק לומר שמרמז על יום הכפורים.

קדושת משכן שילה

ולזה המימרא דר' שמעון בן גמליאל הנ"ל נשנית במשנה אחר המימרא - דמשנכנס אב ממעטין בשמחה. שהרי כתיב - והשבתי כל משושה חגה חדשה ושבתה^{טו}, ונראה דחגה קאי על ט' באב דבזמן הבית היה חג, וכמו שנאמר 'והפכתי חגיכם לאבלי'. ונראה שהיה החג ז' ימים מט' באב עד ט"ו באב. ויש להבין שזה שלמדו (מו"ק כ.) לאבילות ז' - דכתיב והפכתי חגיכם לאבל מה חג ז' אף אבילות ז'. [ובירושלמי דייק אימא ח' - כמו ח' ימי החג, ומשני שמיני רגל בפני עצמו], ויש להבין שלמדו בגמרא דידן - מדכתיב חגיכם לאבל, דהיינו מה שהיה להם ט' באב לחג -

שעשו ישראל חג במדבר ואם על החגים הג' רגלים שקיימו הלא קיימו כבר חג המצות במצרים גם כן. אך ענין ויחגו לי במדבר הכונה על מתן תורה, ואם לא היה הקלקול בעגל ולא נשתברו הלוחות היה אז ב"ז בתמוז החג לה' שהוא יום שמחת לבו, שאז היה נתקיים כמו שדרשו חז"ל על פסוק חרות על הלוחות - חירות ממלאך המות ומשעבוד מלכיות והיה נחקק הדברי תורה בלב ישראל. אך אחר הקלקול נדרש על יום הכפורים שהוא יום שנתנו בו לוחות אחרונות. וביום שמחת לבו נדרש על בנין בית המקדש שיבנה במהרה בימנו שרק אז יתוקן הכל]:

טז. ע"ש בגמרא (כ"ט): רבי מאיר אוסר מראש חודש עד התענית ור' יהודה אומר כל החודש ור' שמעון בן גמליאל אומר אותה שבת בלבד אמר ר"י ושלשתן מקרא אחד דרשו דכתיב והשבתי כל משושה חגה חדשה ושבתה מאן דאמר מראש חודש ועד התענית מחגה ופירש רש"י דהיינו ראש חודש שנקרא חג כמו שנאמר קרא עלי מועד. ובאמת קשה להבין דלא מצינו שנקרא ראש חודש חג רק מועד. ובגמרא (ערכין י' ע"ב) מקשה לענין הלל ראש חודש דאיכרי מועד לימא ומשני לא איקדש בעשיית מלאכה דכתיב השיר יהיה לכם כליל התקדש חג לילה המקודש לחג טעון שירה ושאין מקודש לחג אין טעון שירה. הרי דראש חודש אינו נקרא חג דאם היה מקודש לחג היו גומרין בו את ההלל.

יז. ע"ש שהרי איזה חג נהפך לאבל, אם על ה' חגים - הלא לא נהפכו לאבל יותר משאר ימות השנה. רק קאי על תשעה באב שבזמן הבית היה חג, וכמו בבית שני ששאלו אם יתענו בצומות והשיבום הנביא צום הרביעי וגו' והיה לבית יהודה לששון ולשמחה ולמועדים טובים. אף שידעו שעדיין לא היתה הגאולה בשלימות מכל מקום בזמן הבית היה יום טוב מפני שהיו צומות מקודם ומפני שידעושיהיה לעתיד למועדים טובים. כן בזמן בית ראשון היה בתשעה באב יום טוב ומועד ואף שלא היה עוד צום מקודם מכל מקום מזמן המדבר שנגזר במרגלים כמו שאמרו (תענית כ"ט). אתם בכיתם בכיה של חנם ואני קובע לכם בכיה לדורות. ובמדרש (במדב"ר פ' ט"ז) איתא ומן אותה שעה נגזר על בית המקדש שיחרב כדי

קדושת משכן שילה

מא

ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וכיום הכפורים, שבהן בנות ירושלים יוצאות בכלי לבן שאולין.. ובנות ירושלים יוצאות וחולות בכרמים. [ומה היו אומרות, בחור, שא נא עיניך וראה, מה אתה בורר לך. אל תתן עיניך בנוי, תן עיניך במשפחה. (משלי לא) שקר החן והבל היפי, אשה יראת יי היא תתהלל. ואומר, תנו לה מפרי ידיה, ויהללוה בשערים מעשיה].
וכן הוא אומר, (שיר השירים ג) צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתנתו וביום שמחת לבו. ביום חתנתו, זו מתן תורה. וביום שמחת לבו, זה בנין בית המקדש, שיבנה במהרה בימינו. אמן:

ופירש רש"י - במלך שלמה, במלך שהשלום שלו, בעטרה שעטרה לו אמו - כנסת ישראל. ומה זו שייכות למה שבנות ירושלים יוצאות וחולות בכרמים שנשנית במשנה קודם לזה, ובגמרא דרשו על זו המימרא - תנו רבנן יפיפות וכו'.

ז' ימים בזמן הבית, ואמר הנביא שעל ידי החורבן והפכתי חגיכם לאבל ולימדו מזה אבילות ז'.

ובאמת איתא בגמרא הנ"ל בין הטעמים של ט"ו באב - שהוא יום שכלו בו מתי מדבר, וננמרה האבילות, דאמר מר עד שלא כלו מתי מדבר לא היה דבור עם משה וכו' וידבר ה' אלי אלי היה הדבור.. ולכן למדו אבל ז' ימים ממה שנאמר והפכתי חגיכם לאבל דקאי על ט' באב, שהיה מושך עמו ז' ימים עד ט"ו בו, ובט"ו בו קבעו בזמן הבית חג ומחולות שהיה יום האחרון מן ז' ימי חג אלו. ובט"ו שכבר כלה האבל במדבר עשו יום טוב ומחולות.

ט"ו באב, יצאו במחול, ע"ד המחול לצדיקים לעת"ל, שאז יהיה בנין דלעת"ל, המתנוצצה כבר עכשיו בהעלם

ואחר זה נשנה במשנה המימרא דר' שמעון בן גמליאל, לא היו

שיגלו ישראל שכן הוא אומר וישא ידו להם להפיל אותם במדבר ולהפיל זרעם בגוים ולזרותם בארצות. ונראה דקאי על ב' החרבנות דלהפיל זרעם בגוים קאי על חורבן בית ראשון שהיה די בבבל ולזרותם בארצות, היינו חורבן בית שני שבו נגזר לזרותם בארצות שיהיו משועבדים בע' אומות כמו שאמרו (שהש"ר פ' ב') זה מלך המשיח וכו'. ולא כבר נשבע הקדוש ברוך הוא שהוא משעבדנו בע' אומות והוא משיבן אחד גולה לברבריא ואחד גולה לסמטריא דומה כמו שגליתם כולכם. וכיון שראו אחר כך שהיו בארץ ישראל ולא נתקיים רק להפיל אותם במדבר והם שרוין בארץ ישראל, לכן עשו אז בזמן בית ראשון גם כן חג בט' באב כמו שעשו בבית שני שנהפך הצום לששון ולשמחה ועל זה נאמר והפכתי חגיכם לאבל על ט' באב:

קדושת משכן שילה

עקב). ויום שמחת לבו, זה בנין בית המקדש שיבנה במהרה בימינו..

ולבן קבעו מחולות בט"ו באב, שאז יהיה הבנין לעתיד כמו שנאמר בפסיקתא^ט. וזה הפירוש מה שאמר במשנה זה בנין בית המקדש שיבנה במהרה בימינו, דהיינו בנין העתיד שאז יתוקן הכל^כ, וגם עכשיו כבר מתגלה ניצוצי הגאולה, רק כהיום הוא טמירה ובאתכסיא ונקרא 'זהו שמחת לבו', על דרך שאמרו (סנהדרין צט.) ללבי גליתי, לאברי לא גליתי, היינו למדות שבהן מתנהג העולם – לא התגלה, כמו שנאמר ביעקב אבינו ע"ה שבקש לגלות את הקץ ונתכסה הימנו. ולכן קבעו אז בט"ו באב יום טוב ומחולות בעיגול כעטרה, שסמכים

אמר ר"א עתיד הקדוש ברוך הוא לעשות מחול וכו'. ונראה שהכל אחד, דמחול הוא לשון היקף, כמו שכתב בפירש"י סביב לשון מחול הכרמים. והיינו דמה שנאמר בעטרה שעטרה לו אמו, היינו דישראל יש להם ב' כתרים תפילין של יד ושל ראש, דתפילין של יד הוא כנגד כתר נעשה, ותפילין של ראש נגד נשמע"ה.. וזה הפירוש בעטרה שעטרה לו אמו - כנסת ישראל בנעשה ונשמע. ביום חתונתו זה מתן תורה, ואם לא היו נשתברו לוחות ראשונות, היה אז ב"ז בתמוז יום חתונתו - ויום שמחת לבו יחד. ואחר שנעשה הקלקול אז נקרא יום הכפורים, יום חתונתו, שאז היה יום סליחה ומחילה ונתקן אז מה שקלקלו בנעשה - במעשה העגל (כמ"ש במד"ר

יח. שהמעשה שייך לידים והם משועבדין למצות ה'. ותפילין של ראש כנגד כתר נשמע שהוא כנגד המוח ומחשבה מוחא. וכנגדן אמרו (ברכות ו.) השם יתברך מניח תפילין דמשתבח בשבחייהו דישראל. ומכתר נשמע כביכול השם יתברך מניח תפילין של ראש ומכתר נעשה התפילין של יד

יט. והוא שבמדרש פסיקתא איתא, כי מקדש ראשון נחרב במזל אריה - אב, ועל ידי אריה זה נבוכדנצר. ואף בית המקדש דלעתיד לבוא, יבוא ארי זה הקב"ה, ויבנה את ביהמ"ק במזל אריה - זה אב, ונקרא אריא"ל: אבל לא פי' באיזה יום באב, וחידש הפרי צדיק - דהיינו בט"ו באב, ועל כן הסמיכו במשנה בתענית את כל ענין ט"ו באב לבנין בית המקדש וכנאמר שם וביום שמחת ליבו זה בנין בית המקדש, וכמו שאנו מתפללים על בנין בית המקדש, כך אנו מתפללים גם על הזיווג שבאורא עולם בקנין ישלם זה הבנין לבנין עדי עד.

כ. ויהיה יחוד 'זה בזה' (יחוד ציון וירושלים כידוע), היינו 'זה' הבנין, יבנה 'בז'ה' בגימ' יום ט"ו. וע"ע בפע"ח להאריז"ל, כי נאמרו בגמרא ו' טעמים על זה, שהוא כנגד יסוד, שכל הארת יום זה הארת יוסף נקודת ציון, והוא על פי מה שנאמר אור זרוע לצדיק ואיתא בזוהר הקדוש (ח"ב קסו:) האי אור זרע ליה קודשא בריך הוא בגנתא דעדנוי וכו' ע"י דהאי צדיק וכו'.

קדושת משכן שילה

מג

עד עת בא פקודה, ואזי כבר הרגישו את הטוב, תוככי עצם ההעלם.

*

חג ה' בשילה, כמו אז אכלו בכל הרואה, כן מעכשיו שמחים אף מעצם – כליון העינים שישוּב בציון לרחמים

ויש להוסיף ע"פ דברי הפרי צדיק, כי נקרא חג ט"ו באב - 'חג ה' בשילה', וכמו כן אחד מהטעמים להיום טוב הוא שהותרו השבטים לבוא זו בזו. והוא כי הותרה שבט בנימין לבוא בכלל ישראל [אחרי המעשה דפלגש בגבעה]. הענין הוא שכמו במשכן שילה שהוא בשבטו של בנימין [מצד יוסף כנזכ"ל] זכו לגילוי נעלה בכל הרואה, ואף בחלקו של שאר השבטים 'בין השנואין' כשהתבטלו לבחי' יוסף. כן יש מין גילוי אור בבחי' ראייה והשגה נעלמת, ע"ד שהשיגו בשילה, באכילת קדשים בכל הרואה, רק שהוא באופן מכוסה וסתימה בגלותא, וזהו מודגש בענין יום טוב של ט"ו אב – בתקפו של חודש אב שממעטין בשמחה.

ולבן אין יום טוב זו מפורש, ובכל זאת דייקא בזמן הזה, התגלה מחדש הדיבור למשע"ה, על אף שלא נתמלא משאלותיו, וכבר יכול היה לשמוח בגמר האבילות של מתי מדבר, והותרה שבט בנימין להתייחד ולהאיר בכל השבטים. וכמו כן בכל

בדבר שעוד מעגל ומעטר אותנו ככתר, ואינו מתגלה בנו בפירוש.

ועל זה מסיק בגמרא - עתיד הקדוש ברוך הוא לעשות מחול וכו' וכל אחד מראה באצבעו שנאמר וכו' זה ה' קוינו לו זה מורה כמו שמראה באצבע, דהיינו שכל אחד רואה כפי ההשגה והכרה שהיה לו בעולם הזה. רק שאז יהיה להם ההכרה בפירוש, וכמו שהיה בים, דאיתא במדרש ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל שאמרו זה אלי:

ולבן טעם אחד ליום זה, כי הוא יום שנתנו הרוגי ביתר לקבורה, היינו שהרגישו אז בעת בנין הבית, שהוא יום מוכן לקדושה זו. וביתר - היתה מלכות בן כוזיבא דאמר אנא משיח (סנהדרין צג:) ואיתא במדרש (איכה ב. ב) ר' עקיבא וכו' אמר היינו מלכא משיחא וכו' ומן הסתם כיון שטעה בו ר' עקיבא היה באמת ראוי לכך, הרי שהיה בזה זמן פקידה, אך היה בו טעות והעלם והסתר [ואפשר שהיה משיח בן יוסף ומשום זה נהרג]. וביום זה נתנו הרוגי ביתר, ובתוכם בן כוזיבא בא לקבורה, היינו שבאו על תיקונם, והבינו שנתקן הקלקול מבן כוזיבא, ולכן תקנו אז ביבנה הטוב והמטיב, בזאת שבני ישראל חזרו לתיקונם, ועצרו בעד כל הרגשותיהם לא לעלות בחומה ולהחיש את הגאולה שלא בזמנה, אלא שכל האורות והכיסופים יתכללו ויישמרו באור הצפון בדתות סגורים קדושים,

קדושת משכן שילה

באב צריך להוסיף גם בלילה. והיינו דלילה באתכסיא, ובבחינת סיהרא, והוא מקבלא משמשא, ומרמז לתורה שבעל פה דמקבלת מתורה שבכתב. וכן מצינו (תנחומא סוף פרשת תשא) מנין היה משה יודע אימתי יום וכו' וכשהיה מלמדו על פה משנה ותלמוד - היה יודע שהוא לילה.. וזה ענין שנאמר באיכה קומי רוני 'בלילה' וגו' וע"פ מה שכתוב במדרש (ויק"ר פ' י"ט) אין רנה של תורה אלא בלילה שנאמר קומי רוני בלילה, והיינו לחזור על גרסת המשניות שהיו רגילין ללמוד בניגון שלא ישכחו מפני שהיו שונים בעל פה. וזה מט"ו באב ואילך.. שזה יהיה התיקון בגלות, שעיקר הגלות הוא כדי להוציא משם כל התורה שבעל פה כ"א.

ואמר - וכן הוא אומר צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה, היינו במלך שהשלום שלו בעטרה שעטרה לו אמו כנסת ישראל, כמו שפירש

משך שנות גלותנו, אנו שמחים כבר באור הגאולה, ושמחים אנו בעצם מעלת חודש אב - דהיינו הגם שעצר בעדנו את כל האורות, כשיודעים שכל זה לטובתנו להחיש את הגאולה כנוכ"ל, וכבר רוקדים במחול ובעיגול, כהאי כלה - שעוד לא זכתה להיגאל ולהינשא כבראשונה, אבל בכל זאת מעוררת הענין של 'בחור שא נא עיניך' ואל תתן עיניך ביופי, היינו כמה 'שחורה אני ונאווה בגלותא', אלא תשמח עם רוחניות הפנימיות של יראת שמים, שכבר מעכשיו שייך להתגלות ביותר.

**בכה יו"ט זה, יכולים להוסיף
ברינה וזמרה של תורה שבע"פ
בלילות ובגלותא**

ומסיים הפרי צדיק (באות ה') כי אמרו בגמרא - מכאן ואילך [מט"ו באב ואילך] דמוסיף יוסיף, ומיירי במי שעוסק תמיד בתורה כל היום, ומט"ו

כא. ע"ש שמוסיף, שבעת שיוציאו כל התורה שבעל פה אז יתקיים, ולא יהיה שריד לבית עשו וגו' וכמו שאמרנו. וכן תמיד יארע ט"ו באב בימים שקודם או אחר שבת פרשת ואתחנן שנאמר בו פ' כי תוליד ואחר זה הדברות שניות דאיתא במדרש (שמו"ר פ' מ"ו) ובלוחות שניות אני נותן לך שיהא בהם הלכות מדרש ואגדות. וכשחל בשבת עצמו בודאי הוא זמן המוכשר להתפשטות תורה שבעל פה, וכמו שאמרנו הפירוש של נחמו נחמו עמי יאמר אלהיכם שהנחמה הוא שכל תכלית הגליות הוא רק להוציא מהם החיות של כח בחינת תורה שבעל פה שבהם שהוא שם אלהים (ונתבאר ואתחנן מא' ט'). וזה מה שאמרנו במשנה לא היו ימים טובים לישראל כט"ו באב וכיום הכפורים וכו', ששניהם מענין בחינת תורה שבעל פה, יום הכפורים יום שנתנו בו לוחות אחרונות שכלול בהם גם תורה שבעל פה, וכן ט"ו באב זמן מוכשר להוסיף בתורה שבעל פה כנ"ל.

קדושת משכן שילה

מה

**יוצאים בכלי לבן – הרמז
למחילת עוונות, אף בזמן שנראה
כשמחה שאולה נעלמת**

ו**חשב** יום הכפורים וט"ו באב שבהן יוצאות בכלי לבן. יום הכפורים שהוא יום סליחה ומחילה מצד הקב"ה - יתכן כלי לבן על דרך שנאמר **אם יהיו חמאיכם כשנים כשלג ילבינו**. וכן ט"ו באב הוא מצד ישראל שכבר יש להם ההכנה לתשובה, דכבר אמרנו דבט' באב תיכף כשנחרב בית המקדש, שבו ישראל בתשובה [שמקודם סברו שלא יחרב הבית וכיון שראו שנחרב שבו בתשובה, ומזה נולד תיכף משיח, וזה שאמרו (ברי"ר פ"רשה מ"ב) אין והיה אלא לשון שמחה, ומקשה מדכתיב והיה כאשר נלכדה ירושלים א"ל עוד היא שמחה שבו ביום נטלו ישראל אופכי על עונותיהם וכו']. ועל זה מרמז גם כן שהיו יוצאות בכלי לבן, על שם - כשלג ילבינו כמו ביום הכפורים.

ואמר בכלי לבן שאולין שלא לבייש את מי שאין לו כ"ב. ויש לומר הכוונה, כי בו שמחין אף עם ההסתור, ובמה שנראה שעוד לא נתכפרו

רש"י ז"ל. וזהו על פי מה שנאמר אשת חיל עטרת בעלה, וזה שהובא על זה בגמרא אר"א עתיד הקדוש ברוך הוא לעשות מחול לצדיקים והוא יושב ביניהם בגן עדן וכו', היינו שהם יהיו כמו עטרה להקדוש ברוך הוא, וזה בעטרה שעטרה לו אמו דאשה יראת ה' הוא בחינת כנסת ישראל. וכן נפשות ישראל יסובבו כביכול את השם יתברך, כמו שנאמר עטרת בעלה והוא סוד נקבה תסובב גבר:

ולבן בנין העתיד יבנה בחודש אב, כי כבר מעכשיו מתנוצץ בכל אחד ואחד כחו של משה רביא מהימנא הכלול מתרי משיחין, שהתחזק ביום זה כנזכר. ודייקא בתוך גודל ההסתור מתנוצץ רוחו של משיח, וכדאיתא במדרש רבה (איכה א' ועוד) שמשח נולד בט' באב, היינו שאז מופיע רוחו של משיח לנפש שהוא ראוי לכך, שבכל דור יש נפש הראוי להיות משיח אם יהיה הדור ראוי לכך, ואז תיכף ירד הבית המקדש בנוי ומשוכלל משמים (כמו שכתב רש"י ר"ה ל). ויהיה החנוכה עד ט"ו באב.

כב. והפרי צדיק פל' אחרת, דהיינו הגם שיש בישראל פושעין גם כן, ומכל מקום כשהן באגודה אחת גם הם כשלג ילבינו ואפילו החלבנה שמרמז לפושעי ישראל כיון שהוא מחובר עם ה' סממנין שנותנים ריח טוב גם החלבנה נותן ריח טוב. וזה שאמר שאולין שאף שיש אחד שאין לו בגד לבן שהוא מפושעי ישראל מכל מקום כשמתערבין עם ישראל אז גם הם כשלג ילבינו. וזה שאמר כל הכלים טעונין טבילה, שיש מי שיש לו מעשים מכוערים בפועל וטמאין נטבלין ונטהרין וזהו מצד ישראל ההשתדלות לתקן המעשה על ידי תשובה:

קדושת משכן שילה

תפארת בחורים] בחור שא עיניך וראה מה אתה בורר לך, שהשם יתברך בוחר בישראל. ואחר כך נסדר - מאמר עתיד הקדוש ברוך הוא וכו' - וכל אחד מראה באצבעו, והיינו כל אחד לפי השגתו ומדרגתו יזכה להיות מראה באצבעו, היינו בכח החיות שלו הנה אלהינו זה וגו':

וזה שאמרו לא היו ימים טובים לישראל כט"ו באב וכיום הכפורים לישראל דייקא, היינו שמצד ישראל היו הם המובחרין.. ויום זה יום ט"ו באב שהוא יום חול, גם כן זוכין ישראל מצדם להיות מכתירין להשם יתברך כמו שנאמר בעטרה שעטרה לו אמו. וזוכין לשכינתא עלאה, ואתפני יצר הרע מתמן לתקן גם שורש הקליפה הראשית גוים עמלק אשר קרך. ואשת חיל כנסת ישראל, נאמר עליה בהנמחה מהשם יתברך, לא תירא לביתה משלג כי כל ביתה לבוש שנים. דיוצאין אז בכלי מילת [האמונים עלי תולע כמבואר לעיל]. ומצד ישראל דייקא, לא היו ימים טובים כחמשה עשר באב וכיום הכפורים וכאמור:

חטאתנו כי רב, וזה נראה כמו שכל האור והשמחה שאנו שמחין בזה, הרי הוא שמחה שאולה, כי אנו שמחין בדבר הגאולה, שעוד לא מאירה בנו מצד עצמנו כלל, ובכל זאת מאירה בנו האור, ואנו שמחין בלי שום בושא - כאילו כבר השגנו כל הטוב.

וזה עסק יום זה - דאיהו קיימא בחדוה על בנות ישראל, בחינת כנסת ישראל שזוכין לישרות לב, לה' עלאה [אמא עלאה] שהוא בעטרה שעטרה לו אמו, ואתפני יצר הרע מתמן, וכתיב ולישרי לב שמחה, ובנות ישראל יוצאות וחולות בכרמים... ואמר בחור שא עיניך וראה, והיינו שכנסת ישראל אמרו להשם יתברך, [על פי מה שאמר בזוהר הקדוש (ח"ג קמא). תפארת בחורים כחם, ונראה על הים כבחור טוב, הדא הוא דכתיב בחור כארזים כגבור עביד גבורן ודא הוא תפארת וכו']. ואמר לו שא עיניך וראה מה אתה בורר לך וכו' [ובפרי עץ חיים איתא שנחשבו ד' כתות (והוא לגירסת עין יעקב) ואמר שהם כנגד ד' אותיות הוי"ה], והיינו שכל אחד ואחד מבקש מהשם יתברך [שהוא